

قانون اساسی جمهوری افغانستان

۹ قوس ۱۳۶۶

(با رعایت تعدیل مصوب
لویه جرگه چوزای ۱۳۶۹)

د افغانستان جمهوریت

د عدلی وزارت

پيرمې خبرې

Ketabton.com

میر محمد رسول بشاد خان بکیرزاد

معاون: نور علم

مستتم: ایام الدین

تلفون: ۲۶۲۵۹

شماره ۵ پا نژدهم - ۱۵ عقرب

۱۳۶۹

نمبر مسلسل ۷۲۸

رسمی جریډل

د افغانستان د جمهوریت د جمهور

رئیس فرمان

د کابل ښار

لومړۍ گڼه

د ۱۳۶۹ کال د قوس نهمه نېټه

د افغانستان د جمهوریت

د اساسي قانون د توشیح او

اعلام په باب

د قوس د میاشتي د اتمې او

نهمې نېټې تاریخي لویه جرگه چي

د کابل په ښارکي جوړه شوه

د افغانستان د جمهوریت

اساسي قانون یی په دیارلسو

فصلونو او یوسلو نهمه

خلوینښتو مادو کي د تر ټولو

مهمې ملي وثیقي په توگه تصویب

کړ.

دهغه واک سره سم چي

اساسي قانون راته راسپارای

دی، دا چ اساسي قانون

چي د تصویب له نېټې څخه نافذ

شوی دی، د سولې او هوساینې

د تامین، د ملي روغی جوړې

د پوره تحقق، د خلکو د نیکمرغی

او د گران افغانستان د پرمختگ

په خاطر توشیح او اعلاموم.

د وکتور نجیب الله

د افغانستان د جمهور رئیس

فرمان رئیس جمهور د جمهور

افغانستان

شهر کابل

شماره (۱)

مورخ ۱۳۶۶ ۹ ۹

د ډبره توشیح و اعلام قانون

اساسي جمهوري افغانستان

لویه جرگه تاریخي ۱۳۶۸م

قوس که د شهر کابل د ایر

گردید قانون اساسي جمهوري

د افغانستان را بداخل سمیزده

فصل و یکصد و چهل ونه ماده

بمنابه مهمترین وثیقه ملي به

تصویب رسانید.

مطابق به صلاحیتیکه قانون

اساسي براریم تفویض

نموده قانون اساسي ج. ۱ را

که از تاریخ تصویب نافذ

گردیده بخاطر تامین صلح و

آرامش، تحقق کامل مشی

مصالحه ملي، سعادت مردم

و ترقی افغانستان عزیز توشیح

و اعلام میدارم.

د وکتور نجیب الله

رئیس جمهور افغانستان

آرمانی حیرت

فرمان رئیس جمهور جمهوری
افغانستان

شماره (۴۶۴)

مورخ ۱۳۶۹ ر ۳۸

درباره توشیح و

اعلام تعدیل قانون اساسی

به تاسی از حکم فقره دوم
ماده یک صد و چهل و نهم قانون
اساسی، تعدیلات در قانون

اساسی را که از تاریخ تصویب
لویه جرگه مورخ هفت و
هشت ماه جوزای سال سیزده
صد و شصت و نه، نافذ میباید

شد، به منظور تحقق آرمان
تاریخی مردم افغانستان بخاطر

تأمین صلح و آرامش در سر
زمین این نیا، و تحقق کامل

مشی معالجه ملی و در جهت
سعادت مردم و ترقی افغان

نستان عزیز، توشیح و اعلام
میدارم.

نجیب الله

رئیس جمهور افغانستان

د افغانستان جمهوریت

د جمهور رئیس فرمان

گڼه (۴۶۴)

نېټه ۱۳۶۹ ر ۳۸

د اساسی قانون د تعدیل د

توشیح او اعلام په باره کې

د اساسی قانون د یو سلونیمه

خاویښته مادی د دویمه

فقری د حکم له مخې په اساسی

قانون کې تعدیلات چې د

پارلس سلونیمه شمېتم کال

د جوزا د میاشتې په اوومه او

اته نېټه د لویې جرگې د

تصویب له تاریخ څخه نا فذ

دی د افغانستان د خاوند تاریخی

ارمان د تحقق په مقصد د

افغانانو په څلوره کې د سولې

او آرامۍ د تأمین او د ملي روښنۍ

جوړې د تکامل د بشپړ تحقق

او د خلکو د نیکمرغۍ او د

افغانستان د ترقی په خاطر

توشیح او اعلاموم.

نجیب الله

د افغانستان جمهور رئیس

رسمی جرنیلہ

فہرست

مقدمہ

لومری فصل

دسیاسی نظام اساسونہ

دویم فصل

دپولنیز - اقتصادی نظام

اساسونہ

دریم فصل

داتباعو تابعیت ، اساسی

حقوق ، آزادی اومکلفیتونہ

خلورم فصل

لویہ جرگہ

پنجم فصل

جمهور رئیس

شپیرم فصل

ملی شورا

اووم فصل

د وزیرانو شورا

اتم فصل

قضاء

نہم فصل

خارنوالی

لسم فصل

د اساسی قانون شورا

یوولسم فصل

ادارہ

دولسم فصل

بہرنی سیاست

دیارلسم فصل

متفرقہ حکمونہ

فہرست

مقدمہ

فصل اول اساسات نظام

سیاسی

فصل دوم اساسات نظام

اجتماعی - اقتصادی

فصل سوم ، تابعیت ، حقوق

آزادیہا و مکلفیتہای اساسی

اتباع .

فصل چارم لویہ جرگہ

فصل پنجم رئیس جمهور

فصل ششم شورای ملی

فصل ہفتم شورای وزیران

فصل ہشتم قضاء

فصل نہم خارنوالی

فصل دہم شورای قانون

اساسی

فصل یازدہم ادارہ

فصل دوازدہم سیاست

خارجی

فصل سیزدہم :

احکام متفرقہ

زېږېدنی ځای

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

زمونږ د گران هیواد افغانستان ویاړلی تاریخ دخپلواکۍ زمکنی بشپړتیا، ملی حاکمیت ملی یووالی، د موکراسی او ټولنیزې ترقۍ په خاطر زمونږ د زړه وړو خلکو له اتلولو مبارزو څخه ډک دی.

په اوسنۍ پړاو کې دافغانستان جمهوري دولت دملی، سیاسي او هیواد پالو خوا - کونو پر ملاتړ متکی د ملی روغی جوړې سیاست په فعاله توګه پرمخ بیایی.

له همدغه امله د هغو تاریخي بدلونونو په پام کې نیولو سره چې زمونږ په هیواد او معاصره نړۍ کې را منځته شوي دي، داسلام د سپیڅلي دین داساساتو په پیروی، د هیواد دتاریخ او فرهنگ پر بنا د افغانۍ غوره دودونو او شعایر وپه پام کې نیولو سره، د مشروطیت د غورځنګ ارزښتناکو میراثونو ته په درناوی اود ملګرو ملتونو د منشور او دبشر د حقوقو د نړیوالې اعلامیې سره په سمون کې:

تاریخ پر افتخار و وطن محبوب ما افغانستان مشحون از مبارزات قهرمانان نه مردم دلیله ما به خاطر استقلال، تمامیت ارضی حاکمیت ملی، وحدت ملی دموکراسی و ترقی اجتماعی می باشد.

در مرحله کنونی، دولت جمهوری افغانستان متکی بر حمایت نیروهای ملی سیاسی و وطن دوست سیاست مصالحه ملی را فعالانه به پیش می برد.

بنا برین، با نظر داشت تحولات تاریخی که در میهن ما و جهان معاصر رونما گردیده است، با پیروی از اساسات دین مقدس اسلام با رعایت سنن و شعایر پسنده افغانستان، مبتنی بر حقایق تاریخ و فرهنگ کشور، با احترام به موارد ارزشمند نهضت مشروطیت و در مطابقت با منشور ملل متحد و اعلامیه جهانی حقوق بشر، به منظور:

رسمي جملې

- د خپلواکي دساتنې د
زمکنې بشپړتيا څخه د دفاع
او د ملي حاکميت د ټينګښت
- سراسري سولې ته
درسيډو او دملې يو والي
د ژور تيا .
- د عدالت او د مو کراسي
د تا مين .
- دبيا ودانولو او متوا زني
اقتصادي ټولنيزي وادي او دخلکو
د ژوندانه د سطحې د لوړولو .
- په بين المللي ډگر کې د
هيواد د نقش او اعتبار دزيات
والي .
- دافغانستان دد ايمې
بيطرفي دحقوقې دريځ دتثبيت
او د هغه دنه پو ځي کيدو
دپاره د غوره شرايطو درامنځته
کيدو په منظور .
مونږ ديو زرو دري سوه نهه شپيتم
کال دجوزادمياشتي داوومي او
اتمي نيټې په لويه جرګه کې
دافغانستان د خلکو استازيو،
د ۱۳۶۶ کال دقوس دمياشتي
نهمې نيټې دلويې جرګې له
خوا تصويب شوي اساسي
قانون چي ديارلس فصلونه او
يوسلو نهه څلو يښت مادي
درلودې، د ډيري لوړې ملي
- حفظ استقلال، دفاع از
تماميت ارضي و تحکيم
حاکميت ملي.
- دستيابي به صلح سراسري
وتعميق و حدت ملي.
- تا مين عدالت ودمو کراسي
- اعمار مجدد ورشد متوازن
اقتصادي، اجتماعي وارتقاي سطح
زندګي مردم .
- افزايش نقش و اعتبار رکشور
در عرصه بين المللي
- ايجاد شرايط مساعد به خاطر
تثبيت موقف حقوقي و بي
طرفي دايمي افغانستان و
غير نظامي شدن آن .
ما نمانده گان مردم
افغانستان در لويه جرګه
مورخ هفت و هشت ماه جوزاي
سال هزارو سه صدو شصت
ونه، قانون اساسي مصوب
لويه جرګه مورخ نهم
ماه قوس سال هزارو سه صدو
شصت و شش را ګه داراي
سيزده فصل ويک صد و چهل و نه

کتاب اساسی

ماده بود ، به مثابه عالیترین
وثیقه ملی ، ذیلاتعدیل نمودیم.

فصل اول

اساسات نظام سیاسی

ماده اول:

جمهوری افغانستان دولت
مستقل ، واحد ، غیر قابل
تجزیه و اسلامی بوده ، بر
تمام قلمرو خود دارای حاکمیت
می باشد .

حاکمیت ملی در جمهوری
افغانستان به مردم تعلق
دارد .

مردم حاکمیت ملی را تو -
سط لویه جرگه و شورای
ملی اعمال میکنند .

ماده دوم:

دین افغانستان دین مقدس
اسلام است .

در جمهوری افغانستان
هیچ قانون نمی تواند مناقض
اساسات دین مقدس
اسلام و دیگر ارزشهای مندرج
این قانون اساسی باشد .

ماده سوم:

جمهوری افغانستان کشور
غیر منسلک بوده در پیمانهای
نظامی شامل نمی شود و
تاسیس پایگاه های نظامی

وثیقی به توگه په لاندی ډول
تعدیل کې :

لوړې فصل

د سیاسي نظام اساسونه

لوړې ماده:

د افغانستان جمهوریت
خپلواک ، واحد ، نه تجزیه
کیدونکی او اسلامی دولت دی او
پر خپل ټول قلمرو با ځای
د حاکمیت لرونکی دی .

د افغانستان په جمهوریت
کې ملی حاکمیت په خلکو پوزي
اړه لري . خلک ملی حاکمیت
د لویې جرگې او ملي شورا په
واسطه عملی کوي .

دویمه ماده:

د افغانستان دین د اسلام
سپیڅلی دین دی .

د افغانستان په جمهوریت
کې هیڅ قانون نه شي کولای
چې د اسلام د سپیڅلي دین
د اساسونو او ددغه اساسي
قانون د نورو مندرجو
ارزښتونو مناقض وي .

درېمه ماده:

د افغانستان جمهوریت
ناپیيلي هیواد دی ، په پوځي
ډلو ټپلو کې نه شاملیږي
او په خپل قلمرو کې د بهرنیو

آیین مجازات

خارجی رادر قلمرو خود اجازه
نمی دهد.

ماده چهارم :

دفاع از استقلال ، حاکمیت
ملی و تمامیت ارضی از جمله
وظایف اساسی دولت است.
دولت امنیت و قابلیت دفاعی
کشور را تامین و قوای مسلح
را تجهیز می نماید .

ماده پنجم :

تعدد احزاب سیاسی
اساس سیستم سیاسی
جمهوری افغانستان میباشد.
در جمهوری افغانستان
احزاب سیاسی مشروط براین
که مراعات مذهب ، اساسنامه
و فعالیت آنها مغایر احکام
قانون اساسی و قوانین
کشور نباشد تشکیل شده
می توانند .

تشکیلات و منابع مالی
حزب سیاسی غیر علنی
بوده نمیتواند .

حزبی که مطابق احکام
قانون تشکیل میشود، بدون
مجوز قانونی منحل نشده
نمیتواند .

قضات و خازنوا لان نمی
توانند در مدت تصدی وظیفه

پوششی ادو جوړیدو ته اجازه نه
ورکوی .

خلورمه ماده :

له خپلواکۍ ، ملی حاکمیت
او زمکنی بشپړتیا څخه
د دفاع د دولت د اساسی دندو
له جملې څخه ده .

دولت د هیواد امنیت او
دفاعی قابلیت تامینـوی او
وسله وال پوځ سمبالوی .

پنځمه ماده :

د سیاسی گوندو نو تعدد
د افغانستان جمهوریت د
سیاسی سیستم بنسټ دی .
د افغانستان په جمهوریت
کې سیاسی گوندونه په دې
شرط چې مراعاته ، اساسنامه
او فعالیت یې د هیواد اساسی
قانون او قوانینو مغایر نه
وی ، جوړیدلی شی

د سیاسي گوند تشکیلات او
مالی منابع نشي کیدلای چې غیر
علني وي .

هغه گوند چې د قانون د
حکمونو سره سم جوړېږي ،
له قانوني مجوزه پرته پنگیدلای
نه شي .

قاضیان او خازنوا لان
نه شي کولای چې ددندی د

آیین جزئیات

عضویت حزب سیاسی را
داشته باشند .

ماده ششم

این ماده لغو گردید .

ماده هفتم:

تشکیل سازمانهای
اجتماعی در جمهوری افغان-
نستان طبق قانون مجاز
است .

ماده هشتم :

ازجمله زبانهای ملی کشور
پشتو و دری زبانهای رسمی
میباشد .

ماده نهم:

نشان دولتی جمهوری
افغانستان دارای تصویر
آفتاب در حال طلوع، محراب
و منبر در متن سبز محاط
با خوشه گندم و فیته دارای
سه رنگ سیاه، سرخ و
سبز می باشد .

ماده دهم:

بیرق دولتی جمهوری
افغانستان دارای سه رنگ
میباشد که به شکل قطعات
سیاه، سرخ و سبز از بالا به
پایین به صورت افقی به
اندازه مساوی واقع شده
است .

در ربع قسمت بالایی هردو

تصدی به موده کی دسیاسی
گونند غریتوب و لری .

شپړمه ماده:

دغه ماده لغوه شوه .

اووم مه ماده :

دافغانستان په جمهوریت
کی د ټولنیزو سازمانونو
جوړیدل د قانون سره سم
مجاز دی .

اتمه ماده :

د هیواد دملی ژبو له
جملی څخه پښتو اودری رسمی
ژبی دی .

نهمه ماده :

دافغانستان جمهوریت
دولتی نښان دغنمو دوو پو په
مینځ کی پر زرغون متن
باندی دراختونکی لمر، د
محراب او منبر د تصویر او
ددری رنگه توری، سری او
زرغونی پتی لرونکی دی .

لسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
دولتی بیرغ دری رنگه لری
چی دتورو، سرو او زرغونو
ټوپو په بڼه له پورته نه ښکته
ته په افقی توگه په برابره
اندازه واقع شوی دی .

دبیرغ د دواړو مخونو
دپورتنی برخي په ربع کی د

برنی چارچا

روی بیرق، به طرف چو به
آن، نشان دولتی جمهور ی
افغانستان قرار دارد .
طو ل بیرق نسبت به عرض
آن دو چند میا شد .
ماده یازدهم :

پایتخت جمهوری افغانستان
شهر کابل است .

ماده دوازدهم :

این ماده لغو گردید .

فصل دوم

اساسات نظام اجتماعی

اقتصادی

ماده سیزدهم :

جمهوری افغانستان کشور
کثیر الملّیت است .

دولت سیاست رشد همه
جانبه تفاهم ، دوستی و

همکاری همه ملیتها، اقوام و

قبایل کشور را به منظور

تأمین برای سیاسی

اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی

رشد و انکشاف سریعتر مناطق

عقب مانده از لحاظ اجتماعی

اقتصادی و فرهنگی تعقیب

می کند .

دولت زمینه ایجاد واحد

های اداری را بر مبنای

هغه د لرگي خواته ، د افغانستان

د جمهوریت دولتی نښان ته

ځای ورکړ شوی دی .

د بیرغ اوږدوالی د هغه

د سورا په نسبت دوه برابره دی .

یوولسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت

پایتخت د کابل ښار دی .

دوولسمه ماده :

دغه ماده لغوه شوه .

دویم فصل

د توانیز ، اقتصادی

نظام اساسونه

د یار لسمه ماده :

د افغانستان جمهوریت

کثیر الملّیت هیواد دی .

دولت د سیاسي ، اقتصادی ،

ټولنیزې او فرهنگي برابري

اوله ټولنیز ، اقتصادی او

فرهنگي پلوه د وروسته

پاتو سیمو د گرندی ودی او

پرمختګ د تأمین په

منظور د هیواد د ټولو

ملیتونو ، قومونو او قبایلو

ترمنځ د تفاهم ، دوستی او

همکاری د هر اړخیزې ودی

سیاست تعقیبوی .

دولت په تدریج سره د

ملی ځانګړتیاوو پربنسټ د

رسمی جګړه

اداری واحدونو د جوړولو زمینه
برابروي.

څوارلسمه ماده :

دولت د خلکو د
فرهنگ ، ژبې او ادبیاتو
دودې په منظور لازم تدبیرونه
نیسي د ټولو ملتونو
قومونو او قبایلو د فرهنگ
دودونو، ژبې ، ادبیاتو
او فولکلور غوره میراث ساتي
او پراختیا ورکوي.

پنځلسمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت
کې کورنۍ د ټولنې اساسي
رکن جوړوي.

دولت دمور او ماشوم
دروغتیادساتنې او دماشومانو
دروژنې دپاره لازم تدبیرونه
نیسي .

شپاړسمه ماده :

دولت ځوان نسل ته
دایمي پاملرنه کوي، د هغوی
دښوونې او روزنې ، د کار ،
تفریح ، استراحت او د معنوي
او جسمي روزنې د تامین
لازم شرایط برابروي او د
نویو ځوانانو او ځوانانو
د استعداد دودې په لاره کې
مرسته کوي.

خصوصیات ملي به تدریج
مهیامی سازد .

ماده چهار دهم :

دولت به منظور رشد
فرهنگ ، زبان و ادبیات مردم
تدابیر لازم اتخاذ کرده میراث
شایسته فرهنگ ، رسوم ،
زبان ، ادبیات و فولکلور تمام
ملیت ها ، اقوام و قبایل را
حفظ نموده ، انکشاف می
دهد.

ماده پانزدهم :

در جمهوری افغانستان
خانواده رکن اساسی جامعه
راتشکیل میدهد .

دولت به منظور تامین
صحت طفل و مادر و تربیه
اطفال تدابیر لازم اتخاذ می
نماید .

ماده شانزدهم :

دولت از نسل جوان
مواظبت دایمی نموده، شرایط
لازم تعلیم و تربیه ، تامین
کار ، تفریح ، استراحت
پرورش معنوی و جسمی
آنها را فراهم آورده در جهت
رشد استعداد نو جوانان
و جوانان مساعدت می کند .

رسمي جرگه

اووه لسمه ماده :

دولت داستوگنی د دولتي او کوپراتيفي کورونو د جوړولو په مقصد دودانونو چارو ته پراختيا ورکوي او د شخصي کورونو د جوړولو په کار کې مرسته کوي.

اتلسمه ماده :

دولت داسې اقتصادي سياست چې هدف يې د بيرته پاتيوالي د ليري کولو، دخلکو د ژوندانه د سطحې د لوړتيا او د ټولنې د ټولنيز - اقتصادي جوړښت د بشپړتيا په خاطر د هيواد د ټولو منابعو تنظيمول او په کاراچول دي ، عملي کوي او په دغه مقصد د ټولنيزي او اقتصادي پرمختيا پلانونه تنظيموي او تطبيقوي.

نو لسمه ماده :

د افغانستان په جمهوريت کې ملکيت د دولتي ، مختلط کوپراتيفي ، اوقافو ، خصوصي شخصي او د سياسي او ټولنيزو ساز مانونو د ملکيت په ښو شته دي .

ملکيت له تعرض څخه مصون دی .

د دولت د قانوني ملکيت د ټولو ډولونو حمايت کوي .

ماده هفدهم :

دولت به منظور اعمار منازل مسکوني دولتي و کوپراتيفي امور ساختمانې راتو سعه داده ، در امر ساختمان منازل شخصي مساعدت مي کند .

ماده هژدهم :

دولت سياست اقتصادي را که هدف آن بسيج و به کار بردن تمام منابع کشور به خاطر رفع عقب مانده گي ، ارتقای سطح زنده گي مردم ، تکامل سا ختار اجتماعي - اقتصادي جامعه مي باشد ، عملي مي نمايد و به اين منظور پلان هاي انکشاف اقتصادي و اجتماعي را تنظيم و تطبيق مي کند .

ماده نژدهم :

ملکيت در جمهوري افغانستان به اشکال دولتي ، مختلط کوپراتيفي ، اوقاف ، خصوصي ، شخصي و ملکيت ساز - مانهاي سياسي و اجتماعي وجود دا رد .

ملکيت از تعرض مصون است .

دولت از تمام انواع ملکيت قانوني حمايت مي کند .

کتاب قوانین اساسی افغانستان

شلمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت کې تر زمکې لاندې منابع، ځنګلونه، څړځایونه، کانونه، د انرژۍ اساسي زیرمی، تاریخي ابدات، درادپسو-تلویزیون تاسیسات، مخا-براتی تاسیسات، ستر بندونه او مواصلا تې کرښې د دولت ملکیت دی.

له ځنګلونو، څړځایونو، د انرژۍ له زیرمو او کانونو څخه د استفادې او د مخابراتو وسیلو درانیو لو او څړځایو په غرض د خصوصي برخې پانګه اچول د قانون سره سم مجاز دی.

د افغانستان په جمهوریت کې د دولتي بانکونو، بیمې او هوایي ترانسپورت ترڅنګه د مختلفو سهامی بانکونو، بیمې او هوایي ترانسپورت او د خصوصي او مختلط زمکني ترانسپورت جوړیدل د قانون سره سم مجاز دی.

د افغانستان په جمهوریت کې د بهرنیو بانکونو او بیمې موسساتو د نمایندګیو فعالیت د قانون سره سم مجاز دی.

ماده بیستم:

د جمهوري افغانستان منابع زیرزمینی، ځنګلها، چراگاه ها معادن، منابع انرژي، اترژی ابدات تاریخي تا سیسات رادیو تلویزیون، تا سیسات مخا-براتی بندهای بزرگ بنا در و خطوط مواصلا تې از جمله ملکیت های دولت می باشند.

سرمايه گزاری بخش خصوصی جهت استفاده از جنگلها، چراگاه ها، منابع انرژي، معادن و خرید و فروش و سایر مصالح، طبق قانون مجاز است.

د جمهوري افغانستان درکنار بانکهای بیمه و ترا-نسپورت هوايي دولتي، ایجاد بانکهای سهامی، بیمه و ترا-نسپورت هوايي مختلط و ترانسپورت زمینی خصوصی و مختلط طبق قانون مجاز است.

د جمهوري افغانستان فعالیت نمایندګی بانکها و موسسات بیمه خارجی طبق قانون مجاز است.

کتاب قوانین

یویشتمه ماده :

دولت د کوپراتیفونو دپیا وړتیا او پراختیا په کار کی مرسته کوی او په هغوی د خلکو د خپلی خوښی بر خه اخیستنه هڅوی.

دوه ویشتمه ماده:

دولت د کسبگرو انفرادی فعالیتونه او په صنفی اتحادیو او کوپراتیفونو کی د هغوی د خپلی خوښی بر خه اخیستنه هڅوی او حمایت یی کوی ، د کسبگرو د حرفوی مهارت د سطحی د لوړتیا ، د کار د وسایلو ، د اومو موادو د تامین اودهغوی دمحصولاتو دخرشلاو په کار کی هر اړخیزی مرستی کوی.

درویشتمه ماده :

دولت د کرنی داحیا او پرمختیا په مقصد له کروند-گرو او زمکه والو سره متمدنی مرستی کوی او د کرنی او میکانیزه مختلطو او خصوصی فارمونو به جوړولو او دنویو او شاهو زمکو په آبادولو کی اغیزمنه مرسته کوی .

خلرویشتمه ماده :

دولت د کوچیانو اومالدارانو

ماده بیست و یکم :

دولت در امر تقویه و گسترش کوپراتیف ها مساعدت کرده ، اشتراک داو طلبانه مردم را در آن تشویق می کند .

ماده بیست و دوم :

دولت فعالیت های انفرادی پیشه وران و شرکت داوطلبانه آنها را در اتحادیه های صنفی و کوپراتیف ها تشویق و حمایت نموده در امر ارتقای سطح مهارت حرفوی پیشه وران ، تامین وسایل کار ، مواد خام و فروش محصولات شان کمک های همه جانبه مبذول می دارد .

ماده بیست و سوم :

دولت به منظور احیا و انکشاف زراعت ، کمک های متمدن زراعتی را به دهقانان و زمین داران انجام میدهد و در ایجاد فارم های زراعتی و میکا نیز مختلط وخصوصی و آبادی زمین های بکرو بایر مساعدت موثر می نماید .

ماده بیست و چهارم :

دولت برای کوچیان و

از سبب حیرت

مالداران امکان استفاده از چراگاه ها را طبق قانون تضمین نموده جهت ایجاد شرایط مساعد برای رشد مالداران ، فروش محصولات بهبود شرایط اقتصادی اجتماعی و معیشتی آنها مساعدت می کند.

ماده بیست و پنجم :

دولت مصوونیت سرمایه گذاری خصوصی را به منظور انکشاف اقتصاد ملی تضمین نموده اشتراك سرمایه داران ملی را در انکشاف صنایع تجاری ، ساختمان ، ترانسپورت ، زراعت و عرصه های خدمات طبق قانون تشویق و حمایت می کند

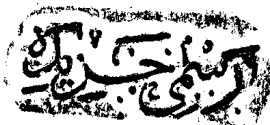
دولت مناسبات سود مند و همه جانبه را با متشبثان خصوصی تو سعه داده و از سکتور خصوصی در مقابل رقابت با سرمایه خارجی حمایت می کند و حین تنظیم سیاست مالی ، گریه دسی ، گمرکی و قیم منافع سکتور خصوصی را طبق قانون در نظر میگیرد .

د پاره له خیر خایونو خخه استفادی امکان دقانون سمره سم تضمینوی ، د مال داری دودی ، د محصولاتو د خرخلاو او دهغوی د اقتصادی ، قولنیزو او معیشتی شرایطو دنبه کولو د پاره د مساعدو شرایطو د برابرولو په مقصد مرسته کوی .

پنځه ویشته ماده :

دولت د ملی اقتصاد د پرمختیا په مقصد د خصوصی پانگی اچونی مصوونیت تضمینوی ، د صنایعو سوداگری ، ودانی ، ترانسپورت ، کرنی او د خدمتونو د برخو په پرمختیا کی د ملی پانگه والو برخه اخیستنه د قانون سمره سم هخوی او حمایت یی کوی .

دولت د خصوصی متشبثانو سره گټور او هر اړخیز اړیکی پراخوی او د بهرنی پانگی سره په سیالی کی د خصوصی سکتور ملاتړ کوی اود مالی ، کریدتی ، گمرکی او دیو د سیاست د تنظیم په وخت کی د خصوصی سکتور گټی د قانون سمره سمی په پام کی نیسی .

شپږم ويشتنه ماده:

ماده بيست و شپږم:
اين ماده لغو گرديد .

دغه ماده لغوه شوه .

اووه ويشتنه ماده :

دولت د ملي اقتصاد دودى
په مقصد دافغانستان په
جمهوريت كى دقانون سره سم
بهرنى پانگه اچونه هڅوى.

ماده بيست و هفتم:
دولت به منظور شـ
اقتصاد ملي سر ما يه گـ
رى خارجى را در جمهورى
افغانستان طبق قانون تشويق
مى نمايد .

اته ويشتنه ماده :

ماده بيست و هشتم :

د افغانستان په جمهوريت
كى بهرنى اشخاص د عقارى
ملكيت حق نه لرى.

در جمهورى افغانستان
اشخاص خارجى حق ملكيت
عقارى را ندارند فروشس
عقار به نماينده گى هاى
سياسى ودول خارجى بر
اساس رويه بالمثل و به
موسسات بين المللى كه
جمهورى افغانستان عضو
آن باشد بعد از موافقه
حكومت مجاز مى باشد .

پر سياسى نمايندگى و
او بهرنيو دولتونو باندې
دعقار پورول دبالمثل چلند
پر اساس اوپر هغو بين المللى
موسسو باندې چى دافغانستان
جمهوريت دهغو غړى وى، د
حكومت له موافقى وروسته
مجاز دى .

نهم ويشتنه ماده :

ماده بيست و نهم :

حق وراثت ملكيت طبق
شريعت اسلام توسط
قانون تضمين ميگردد .

د ملكيت وراثت حق
داسلام د شريعت سره سم
دقانون په واسطه تضمينىږي.

دېرشمه ماده :

ماده دسى ام :

استملاك طبق قانون تنها
به مقصد تأمين منافع
عامه در بدل عوض عادلانه و
قبلى صورت ميگيرد .

استملاك يوازي د عامه
گټو دتامين په مقصد دعادلانه
او مخكيني عوض په بدل كى
دقانون سره سم كېږي .

رسمی جکیده

مصادره ملکیت بدون حکم
قانون و فیصله محکمه جایز
نیست .

ماده سی و یکم:

در جمهوری افغانستان
براساس قانون و عدالت
اجتماعی معیار ها، اندازه و
انواع مالیه و محصول تعیین
می گردد .

ماده سی و دوم :

دولت به منظور حفظ طبیعت،
ثروتهای طبیعی و استفاده
معقول از منابع طبیعی ،
بهبود محیط زیست ، جلو
گیری از آلوده گی آب و هوا،
حفظ و ابقای عالم حیوانا •
و نباتات تدابیر لازم اتخاذ
و عملی می کند.

فصل سوم

تابعیت ، حقوق ، آزادیها و مکلفیت
های اساسی اتباع

ماده سی و سوم:

تابعیت جمهوری افغانستان
ن برای تمام اتباع مساوی
و یکسان است .

حصول و از دست دادن
تابعیت و سایر مسایل مربوط

دملکیت مصادره د قانون
له حکمه او دمحکمی له پریکړی
پرتله جایزه نه ده .

یودیرشمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت
کی دقانون او ټولنیز عدالت
پر اساس د مالیی او محصول
معیارونه ، اندازه او ډولونه
ټاکل کیږی .

دوه دیرشمه ماده :

دولت د طبیعت ، طبیعی
شتمنیو د ساتنی اوله طبیعی
زیرموخه د معقولی
استفادی ، د ژوندانه د
چاپیریال دښه کولو، داوبو
او هوا دککړیدو د مخنیوی
او د څارویو او بوټو د نړی
دساتنی او پایښت په مقصد
لازم تدبیروله نیسی او عملی
کوی یی .

دریم فصل

د اتباعو تابعیت ، اساسی
حقوق ، آزادی او مکلفیتونه

دری دیرشمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
تابعیت د ټولو اتباعو د پاره
برابر او یوشان دی .

د تابعیت ترلاسه کول اوله
لاسه ورکول او د هغه نوری

رسمی جګړه

آن توسط قانون تنظیم می گردد .

هر شخصیکه تابعیت جمهوری افغانستان را طبق قانون دارا باشد افغان نامیده میشود .

ماده سی و چهارم :

هیچ يك از اتباع جمهوری افغانستان در داخل و یا خارج کشور تبعید نمی شود .

ماده سی و پنجم :

هیچ يك از اتباع جمهوری افغانستان بدولت خارجی تسلیم داده نمیشود .

ماده سی و ششم :

اتباع جمهوری افغانستان در خارج کشور تحت حمایت دولت قرار دارند . دولت از حقوق و منافع قانونی آنها دفاع کرده رابطه افغانها را با کشور تحکیم می بخشد و به منظور بازگشت آنها بوطن مساعدت می کند .

ماده سی و هفتم :

جمهوری افغانستان حقوق و آزادی های اتباع خارجی و اشخاص بدون

مربوطی مسالی د قانون سره سمی تنظیمیری .

هر شخص چی دقانون سره سم د افغانستان دجمهوریت تابعیت لری ، افغان بلل کیری .

څلور دیرشمه ماده :

دافغانستان د جمهوریت له اتباعو څخه هیڅوک په هیواد کی دننه او یا له هیواده بهرته نه تبعیدیری .

پنځه دیرشمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت له اتباعو څخه هیڅوک بهر نی دولت ته نه ورتسلیمول کیری .

شپږ دیرشمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع له هیواده بهر د دولت ترحمایت لاندی دی . دولت دهغوی له قانونی حقوقو اوگټو څخه دفاع کوی ، په بهر کی دمیشته افغانانو اپیکې دهیواد سره ټینگوی او هیواد ته دهغوی دراستنیدو په مقصد مرسته کوی .

اووه دیرشمه ماده :

د افغانستان جمهوریت په هیواد کی د میشتو بهرنیو اتباعو اوبی تابعیته اشخاصو

زسمي چيزي

تابعیت مقيم افغانستان را طبق قانون تضمین می کند . آنها مکلف اند قانون اساسی و قوانین جمهوری افغانستان را رعایت کنند .

ماده سی و هشتم:

اتباع جمهوری افغانستان اعم از زن و مرد بدون نظر داشت تعلقات ملیت، نژاد، لسان، قبیله، دین، مذهب، عقیده سیاسی، تحصیل، شغل، نسب، دارایی، موقف اجتماع، عی، محل سکونت و اقامت در برابر قانون دارای حقوق و مکلفیت های مساوی می باشند .

تعیین هر نوع امتیاز غیر قانونی و یا تبعیض نسبت به حقوق و مکلفیت های اتباع ممنوع است .

ماده سی و نهم :

زنده گی حق طبیعی انسان است هیچ کس بدون مجوز قانونی ازین حق محروم نمی گردد .

ماده چهلم :

در جمهوری افغانستان آزادی اجرای مناسک دینی و مذهبی برای تمام مسلمانان تضمین می گردد .

حقوق او آزادی دقانون سره سم تضمینوی ، هغوی مکلف دی چی د افغانستان د جمهوریت اساسی قانون او قوانین رعایت کړی .

اته دیرشمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع ، بنځه وی که نـر دملیت ، نژاد ، ژبی ، قبیلې، دین، مذهب، سیاسی عقیدې، زده کړی ، شغل ، نسب، ټولنیز دریځ، د اوسیدو او اقامت دځای له تعلقاتو پرته دقانون په وړاندې برابر حقوق او مکلفیتونه لری.

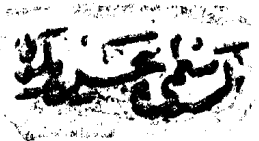
د اتباعو د حقوقو او مکلفیتونو به نسبت دهر ډول غیرقانونی امتیاز ټاکل او یا توپیر ممنوع دی .

نېه دیرشمه ماده :

ژوند د انسان طبیعی حق دی. هېڅوک له قانونی مجوزه پرته له دغه حق څخه نه بی برخي کیری .

څلورېنځمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت کی دټولو مسلمانانو د پاره د دینی او مذهبی مناسکو د تر سره کولو آزادی تضمینیری .

دنورو ادیانو پیروان دخپلو
مذهبی مراسمو په ترسره کولو
کې آزاد دی .

هیڅوک نه شی کولای چي
د ملی ضد او وګړنیز ضد
تبلیغاتو ، دښمنی د رامنځ ته
کولو اودافغانستان دجمهوریت
دګټو پر خلاف دنورو اعمالو د
ارتکاب په مقصد له دین څخه
ناوړه استفاده وکړي .

پو غلو ښتته ماده :

آزادی د انسان طبیعي حق
دی . هغه حق د نورو له آزادی
او له عامه ګټو پرته چي
دقانون په وسیله تنظیمي
حدود نه لري .

آزادی یو انساني کرامت
له تعرض څخه مصون دی
دولت دهنو در ناوی او ملا تر
کړي .

دکمي براءت اصلی حالت
نوی . تورن تر هغه وخته پوري
چي د محکمي په قطعی حکم
محکوم شوی نه وي بی ګناه
ګنل کیږي .

هیڅ عمل جرم نه دی بلل
کيدای مګر دقانون دحکمونو
سره سم .

هیڅوک نیول کیدلای اود
جرم په کولو تورن کیدلای نه

پیروان سایر ادیان در
اجرای مراسم مذهبی شان
آزاد می باشند

هیچ شخص نمی تواند به
منظور تبلیغات ضد ملی وضد
مردمی ، ایجاد دشمنی وار
تکاب سایر اعمال خلاف
منافع جمهوری افغانستان
از دین سوء استفاده کند .

ماده چهل و یکم :

آزادی حق طبیعی انسان
است این حق جز آزادی
دیگران و منافع عامه که
توسط قانون تنظیم میگردد
حدودی ندارد .

آزادی و کرامت انسانی
از تعرض مصئون بوده دولت
آنها احترام و حمایت می کند .
برائت ذمه حالت اصلیت
متهم تا زمانی که به حکم
قطعی محکمه محکوم نشده
بیگناه شناخته می شود .

هیچ عملی رانمیتوان جرم
شمرد ، مګر مطابق به احکام
قانون .

هیچکس رانمیتوان گرفتار

رسمی جدید

و متهم به ارتکاب جرم نمود
مگر مطابق به احکام قانون .
هیچکس را نمیتوان توقیف
نمود ، مگر به استیذان از
محکمه با صلاحیت و مطابق
به احکام قانون .
هیچکس را نمیتوان مجازات
نمود ، مگر به حکم محکمه
مطابق به احکام قانون و
متناسب به جرمی که مرتکب
شده است .

جرم امر مشخصیست و با
ارتکاب آن شخص دیگر مجازات
نمیباشد .
متهم حق دارد شخصا و یا
توسط وکیل مدافع از خود
دفاع کند .

ماده چهل و دوم:

در جمهوری افغانستان
جزای مخالف کرامت انسانی،
شکنجه و تعذیب جواز ندارد.

گرفتن اقرار ، شهادت یا
اظهار از متهم یا شخص دیگر
بوسیله اکراه و تهدید ممنوع
است .

اظهار یا شهادتیکه از متهم
یا شخص دیگر به وسیله اکراه
گرفته شود اعتبار ندارد .

شی مگر د قانون د حکمونو
سره سم .

هیڅوک تو قیغیدای نه شی
مگر دواکمنی محکمی به استیذان
او د قانون د حکمونو سره سم .
هیڅوک مجازات کیدلای
نه شی ، مگر د محکمی په حکم د
قانون د حکمونو سره سم او
دغه جرم په تناسب چی کړی
یی دی .

جرم یو شخصي عمل دی
او په کولو سره یی بل څوک
نه مجازات کیږی .

تورن حق لری چی په خپله
اویا دمدافع وکیل په واسطه
له خانه دفاع و کړی .

دوه څلویښتمه ماده :

د افغانستان په جمهوریت
کی له انسانی کرامت څخه
مخالفه جزا ، شکنجه او تعذیب
جواز نه لری .

د اکراه او گواښ په وسیله
له تورن او یابل چا څخه د
اقرار ، شهادت او یا څر
گندونی اخیستل منعه دی .

هغه څرگندونه یا شهادت
چی له تورن یا بل چا څخه
داکراه په وسیله واخیستل
شی اعتبار نه لری .

نړۍ خبرې

هر گاه موظف خدمات عامه
متهم يا شخص ديگر را به
منظور گرفتن شهادت، اظهار
ويا اقرار شکنجه نمايد، يا
به تعميل شکنجه امر کند
مطابق قانون مجازات می
گردد.

استناد به امر مقامات مافوق
مرتکب را از ارتکاب اعمال
خلاف قانون برائت نمی
دهد.

ماده چهل و سوم:

مدیون بودن شخص،
موجب سلب آزادی وی شده
نمی تواند.

طرز و وسایل تحصیل دین،
توسط قانون تنظیم میگردد.

ماده چهل و چهارم:

در جمهوری افغانستان
مصوونیت مسکن تضمین
میگردد.

هیچ شخص به شمول
نماینده دولت بدون اجازه
ساکن و به غیر از حالات و
طرز یکه در قانون تصریح
گردیده، نمیتواند به مسکن
شخص داخل شود و یا آنرا
تفتیش کند.

که چیری دعامه خدمتونو
موظف، تورن یا بل خو ک
دشهادت، خرگندونی او یا
اقرار د اخیستلو په مقصد
شکنجه کړی او یا دشکنجی
په تعميل امر وکړی، د قانون
سره سم مجازات کیږی.

دلورو مقاماتو په امر باندی
استناد، مرتکب ته دفانون نه
مخالفو اعمالو له ارتکاب څخه
برائت نه ورکوی.

دری څلویښتمه ماده:

دشخص پورې توب دهغه
آزادی د سلبیدو موجب
کیدلای نه شی.

دیور د تحصیل لاری او
وسایل د قانون په واسطه
تنظیمیږی.

څلور څلویښتمه ماده:

د افغانستان په جمهوریت
کی دکور مصوونیت تضمینیږی
هیڅوک د دولت د استازی
په شمول نه شی کولای چی
داوسیدونکی له اجازی اوله
هغو حالاتو او طرز څخه پرته
چی په قانون کی تصریح شوی
وی، دچاکورته ورننوزی او یا
هغه وپلټی.

آئینہ جہل و پنج

پنجمہ غلو پنجمہ مادہ :

د افغانستان په جمهوریت

کی د لیکونو ، د تیلفونی او
تیلگرافی مخابراتو محرمیت
تضمینیری.

هیشوک د دولت داستازی په

شمول نه شی کولای چی

د قانون له حکمه پرته د تیلفونی

او تیلگرافی مخابراتو اولیکونو

پلټنه وکړی .

شپږم غلو پنجمه مادہ :

د افغانستان د جمهوریت

اتباع چی د دولتی ارگانونو

ټولنیزو سازمانونو او د چارو

د مسوولینو له خوا د دندی د

ترسره کولو په وخت کی په

غیر قانونی توگه زیانمن

کیری ، د زیان د جبران حق

لری. د زیان د جبران شرایط

او څرنگوالی د قانون په

واسطه تنظیمیری .

اووه غلو پنجمه مادہ :

د افغانستان د جمهوریت

اتباع حق لری چی د دولت

په ټولنیز - سیاسی ژوند

او د چارو په اداره کی په

مستقیمه توگه او یاد خپلو

استازیو له لاری برخه واخلي.

اته غلو پنجمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت

ماده چهل و پنجم :

د جمهوري افغانستان

محرمیت مکاتیب ، مخابراتو

های تیلفونی و تیلگرافی

تضمین می گردد .

هیچ شخص به شمول نما

ینده دولت نمیتواند بدون

حکم قانون به تفتیش مخابراتو

های تیلفونی ، تیلگرافی و مکاتیب

تیب اقدام ورزد .

ماده چهل و ششم :

اتباع جمهوري افغانستان

که از ارگانهای دولتی ، ساز-

مانهای اجتماعی و مسوولین

امور حین اجرای وظیفه

بصورت غیر قانونی متضرر

میگردند دارای حق جبران

خساره می باشند . شرایط

و طرز جبران خساره توسط

قانون تنظیم می گردد .

ماده چهل و هفتم :

اتباع جمهوري افغانستان

حق دارند در زندگی اجتماعی ،

سیاسی و اداره امور دولت

بصورت مستقیم و یا از طریق

نمایندگان خود شرکت نمایند.

ماده چهل و هشتم :

اتباع جمهوري افغانستان

ترتیبی جزئی

دارای حق انتخاب کردن و انتخاب شدن می باشند. شرایط و طرز استفاده از این حق توسط قانون تنظیم می گردد.

ماده چهل و نهم :

اتباع جمهوری افغانستان دارای حق آزادی فکرو بیان می باشند.

اتباع میتوانند از این حق بصورت علنی، شفاهی و تحریری طبق قانون استفاده کنند.

سانسور مطبوعات قبل از نشر جواز ندارد.

ماده پنجاهم :

اتباع جمهوری افغانستان طبق قانون دارای حق اجتماعات، تظاهرات مسالمت آمیز و اعتصاب می باشند.

ماده پنجاه و یکم :

اتباع جمهوری افغانستان دارای حق شکایت، انتقاد پیشنهاد انفرادی و جمعی می باشند.

ارگانهای دولتی، سازمان های اجتماعی و مسوولین امور موظف اند به شکایات، پیشنهادات و انتقادات در موعدیکه قانون تعیین کرده

اتباع دانتخابولو او انتخابیدلو حق لری. له دغه حق څخه داستفادی شرایط او طرز دقانون په واسطه تنظیمیری.

نهمه څلویښتمه ماده:

د افغانستان د جمهوریت اتباع د فکر او بیان دآزادی حق لری.

اتباع کولای شی چی له دغه حق څخه په ښکاره، شفاهی او لیکلی توگه دقانون سره سمه استفاده وکړی.

له خپریدو څخه مخکی د مطبوعاتو سانسور جواز نه لری.

پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع دقانون سره سم دسوله ییزو غونډو، تظاهراتو او اعتصاب حق لری.

یوینځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع د انفرادی او ډله ییز شکایت، انتقاد او غوښتنی حق لری.

دولتی ارگانونه، ټولنیز سازمانونه اودچارو مسوولین موظف دی چی شکایتونه، غوښتنی او انتقادونه په هغه موده کی چی قانون ټاکلی

د پښتو ژبې څېړنه

رسیده گي نموده اجراءات لازم
به عمل آور تد.
تعقيب بخاطر انتقاد ممنوع
است .

ماده پنجاه و دوم :

اتباع جمهوری افغانستان
دارای حق کار ودر یافت مزد
مساوی در مقابل کار مساوی
می باشند .

دولت از طریق وضع و
تطبيق قوانین عادلانه و مترقی
کار شرایط لازم را برای استفاده
اتباع از این حق مساعد
می سازد .

ماده پنجاه و سوم :

تحمیل کار اجباری ممنوع
است .

اجرای کار اجباری در
حالت جنگ ، آفات طبیعی
وسایر حالاتی که حیات و
آسایش عامه را تهدید کند
ازین امر مستثنی میباشد .

ماده پنجاه و چهارم :

اتباع جمهوری افغانستان
بانظر داشت نیاز مندی جامعه
مطابق رشته تخصصی دارای
حق احراز وظائف دولتی و
انتخاب شغل می باشند .

ده و خپری او لازم اجراءات
و کړی .
دانتقاد په خاطر تعقيب
ممنوع دی .

دوه پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
اتباع دکار او د برابر کار په
وړاندی د برابر مزد د لاس ته
وروپلو حق لری .

دولت د کار د عادلانه او
پرمختللو قوانینو د وضع
کولو او تطبيق له لاری له
دغه حق څخه د اتباعو د استفادی
دپاره لازم شرایط برابروی .

دری پنځوسمه ماده :

د اجباری کار تحمیل منعه
دی . د جنگ ، طبیعی آفتونو
په حالت او په نورو
هغو حالاتو کی چی عامه ژوند
او هوساینه تهدید کړی ،
د اجباری کار سرته رسول له
دغه امر څخه مستثنی دی .

څلور پنځو سمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
اتباع د ټولنی د اړتیا په پام
کی نیولو سره د تخصصی
څانگی له مخی د دولتی
دندو د تر لاسه کولو او د شغل
د انتخاب حق لری .

زېږونځای

ماده پنجاه و پنجم :

اتباع جمهوری افغانستان
دارای حق استراحت میباشد
دولت تعیین ساعات کار و
رخصتی نوبتی با مزد و چگو
نگی شرایط کار را در روز
های رخصتی، جشن‌ها و اعیاد
تنظیم کرده، شرایط استراحت،
گسترش شبکه های مو-
سسات فرهنگی، هنری،
رشد تربیت بدنی، ورزش
و تفریحات سالم را مساعد
می سازد.

ماده پنجاه و هشتم :

اتباع جمهوری افغانستان
دارای حق آموزش را یگان
می باشند

دولت به منظور امحای
بیسوادگی، تعمیم تعلیم و تر-
بیه متوازن، آموزش به لسان
مادری، تأمین تعلیمات
ابتدائی اجباری، گسترش
تدریجی تعلیمات عمومی
تخنیک حرفوی و مسلکی
ورشد سیستم تحصیلات عالی
جهت تربیه کادرهای ملی،
تدابیر لازم اتخاذ می کند.
در جمهوری افغانستان

پنجه پنځو سمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
اتباع د استراحت حق لری .
دولت د کار د ساعتونو
اوله مزد سره د نوبتی رخصتی
ټاکل او د رخصتیو، جشنونو
او اخترونو په ورځو کی د
کار د شرایطو څرنګوالی
تنظیموی او د استراحت،
د فرهنگي، هنري موسسو
د شبکو د پراختیا او د بدني
روژني، ورزش او سالم-
تفریحاتو دپاره شرایط برابروی.

شپږ پنځوسمه ماده :

د افغانستان جمهوریت
اتباع په وړیا توګه د زده کړی
حق لری .

دولت د بیسوادی له منځه
وړلو، د متوازي ښوونې او
روژني د تعمیم، په مورني ژبي
د زده کړی، د اجباري لومړنيو
زده کړو د تامین، د تخنیکي
حرفوی او مسلکي عمومی زده
کړو د تدریجی پراختیا اود
ملی کادرونو د روژني دپاره
د لویو زده کړو د سیستم
دودی په مقصد لازم تدبیرونه
نیسي .

د افغانستان په جمهوریت

رسمی خبرنامه

ایجاد موسسات تعلیمی و تحصیلی توسط سکتور خصوصی و اشخاص خارجی طبق قانون مجاز است.

ماده پنجاه و هفتم :

اتباع جمهوری افغانستان دارای حق صحت و تامینات اجتماعی می باشند. دولت از طریق توسعه همه جانبه و متوازن سیستم خدمات طب سراسری ملی، توسعه شفاخانه ها، مراکز صحي پرورش دوکتوران طب و کارمندان خدمات طب، جلوگیری از امراض همگانی، توسعه خدمات صحي رایگان، تنظیم و تشویق خدمات طب خصوصی، بهبود تامینات مادی برای کهن سالان، معلولین جنگ و کار و بازمانده گان شهداء تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

ماده پنجاه و هشتم :

اتباع جمهوری افغانستان دارای حق آزادی فعالیت های علمی، تخنیکی و هنری میباشند. دولت پیشرفت منظم علم

کی د خصوصی سکتور او بهر نیو اشخاصو له خوا د تعلیمی او تحصیلی موسسو جوړول دقانون سره سم مجاز دی.

اووه پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع د روغتیا او ټولنیزو تامیناتو حق لری. دولت د ملي سراسری طبی خدمتونو د سیستم د هر اړخیزی او متوازنۍ پراختیا، د روغتیا یی مرکزونو او روغتونونو د پراختیا، د طب د دکتورانو او طبی خدمتونو د کارمندانو دروژنې، د عمومی ناروغیو دمخنیوی، د وړیا روغتیا یی خدمتونو د پراختیا، د خصوصی طبی خدمتونو د تنظیم او هڅونې او د زړو کسانو، د جگړې او کار د معلولینو او د شهیدانو د پاتی کسانو د پاره د مادی تامیناتو د ښه کولو له لاری لازم تدبیرونه نیسی.

اته پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع د علمی، تخنیکي او هنري فعالیتونو د آزادی حق لری. دولت د علم او د علمی

راستی جگړه

و تربیه کادر های علمی را
تامین ، حقوق مولفان و مختر-
عان را حفظ و تحقیقات علمی
را در تمام عرصه هاتشویق
وحمایه کرده ، استفاده موثر
از نتایج تحقیقات علمی را تعمیم
می بخشد .

ماده پنجاه و نهم :

اتباع جمهوری افغانستان
دارای حق مسافرت و انتخاب
آزاد محل سکونت و اقامت
در کشور می باشند .

دولت میتواند بمنظور حفظ
امنیت و نظم عامه ، جلوگیری
از شیوع امراض ، حفظ حقوق
و آزادی های اشخاص ،
مسافرت ، سکونت و اقامت را در
بعضی مناطق کشور
موقتاً ممنوع قرار دهد .

ماده شصتم :

اتباع جمهوری افغانستان
حق دارند طبق قانون بخارج
کشور مسافرت و بوطن عودت
کنند .

کادرونو د روزنۍ منظم
پرمختګ تامینوی ، د مولفانو
او مخترعانو حقوق ساتی ،
په ټولو برخو کې د علمۍ
څېړنو هڅونه او ملاتړ کوی
اود علمي څېړنو له نتايجو
څخه اغيزمنه استفاده تعميموي .

نېټه پنځوسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
اتباع په هیواد کې د مسافرت
او داوسیدنې او اقامت د ځای
د آزاد انتخاب حق لری .

دولت کولای شی چټکۍ د
عامه امنیت او نظم د ساتنې ،
د ناروغیو د خپریدو د
مخنیوی او د اشخاصو د
حقوقو او آزادیو د ساتنۍ
په مقصد د هیواد په ځینو
سیمو کې مسافرت ، اوسیدنه
او اقامت په موقتي توګه
منعه کړی .

شپیتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
اتباع حق لری چی د قانون
سره سم له هیواد څخه
بهر ته مسافرت وکړی او
وطن ته راستانه شی .

رسمي جریده

یو شپيتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت هر تبعه مکلف دی چی د افغانستان د جمهوریت اساسی قانون او قوانین رعایت کړی .
دقانون له حکمونو څخه بی خبری عذر نه گڼل کیږی .

دوه شپيتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت اتباع او بهرنی وگړی مکلف دی چی دولت ته د قانون سره سمه مالیه او محصول ورکړی .

دری شپيتمه ماده :

له هیواد خپلواکی ، ملی حاکمیت او د هیواد له زمکني بشپړ تیا څخه دفاع د افغانستان د جمهوریت د اتباعو له ویاړه د مکلفیت دی .
په وسله وال پوځ کی د خدمت شرایط د قانون د حکمونو سره سم تنظیمیږی .

څلور شپيتمه ماده :

دولت د اتباعو له اساسی حقوقو او آزادیو څخه د استفادی او د مکلفیتونو د تر سره کولو د پاره لازم شرایط برابروی .
هیڅوک حق نه لری چی په

ماده شصت ویکم :

هر تبعه جمهوري افغانستان مکلف است قانون اساسی و قوانین جمهوري افغانستان را رعایت کند .

بی خبری از احکام قانون عذرینداشته نمیشود .

ماده شصت ودوم :

اتباع جمهوري افغانستان واشخاص خارجی مکلف اندبه دولت طبق قانون مالیه و محصول پیر دازند .

ماده شصت وسوم :

دفاع از وطن ، استقلال ، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور مکلفیت پر افتخاراتابع جمهوري افغانستان میباشد .
شرایط خدمت در قوای مسلح مطابق به احکام قانون تنظیم میگردد .

ماده شصت و چهارم :

دولت شرایط لازم را برای استفاده از حقوق و آزادی های اساسی وانجام مکلفیت های اتباع فراهم میسازد .
هیچ کس حق ندارد از

آیین دادرسی

حقوق و آزادی های مندرج در
قانون علیه منافع عامه
و به ضرر حقوق و آزادی های
سایر اتباع استفا ده نماید .

فصل چهارم

لویه جرگه

ماده شصت و پنجم :

لویه جرگه مطابق به سنن
ملی و تاریخی عالیترین مظهر
اراده مردم افغانستان می
باشد

ماده شصت و ششم :

لویه جرگه در شکل استاز :

۱- رئیس جمهور و معاونان

رئیس جمهور

۲- اعضای شورای ملی .

۳- صدراعظم ، معاونان

صدر اعظم و اعضای شورای

وزیران ،

۴- قاضی القضات و معاونان

قاضی القضات،

۵- لوی خاړنوال ،

۶- رئیس شورای قانون

اساسی،

۷- روسای شورا های ولا-

یات،

۸- از هر ولایت بتعداد

وکلای آنها در ولسی جرگه

قانون کی له مندرجو حقوقو
او آزادیو څخه دعامه گټه و
پر خلاف او دنورو اتباعو د حقوقو
او آزادیو په زیان استفاده
و کړی .

څلورم فصل

لویه جرگه

پنځه شپيته ماده :

لویه جرگه دملی او تاریخی
دودونو له مخی ، د افغانستان
د خلکو دارادی تر ټولو لویه
بنسکارندویه ده .

شپږ شپيته ماده :

لویه جرگه له دغه کسانو
څخه جوړه ده :

۱ - جمهور رئیس او د

جمهور رئیس مرستیالان ،

۲ - د ملی شورا غړی

۳ - صدراعظم ، د صدراعظم

مرستیالان او د وزیرانو د شورا

غړی .

۴ - قاضی القضات او د

قاضی القضات مرستیالان .

۵ - لوی خاړنوال .

۶ - د اساسی قانون د شورا

رئیس .

۷ - دو لایتونو د شور اگانو

رئیسان .

۸ - له هرو لایت څخه په

ولسی جرگه کی د هغو

رئیس‌جمهور

به انتخاب مردم ، از طریق رأی
یگیری عمومی ، مساوی ، آزاد ،
سری و مستقیم

۹- حد اکثر پنجاه نفر از
جمله شخصیت های سیاسی
علمی فرهنگی ، اجتماعی
ورورحانی که توسط رئیس
جمهور تعیین میشود.

ماده شصت و هفتم :
لویه جرگه دارای صلاحیت
های ذیل میباشد :

۱- تصویب و تعدیل قانون
اساسی ،

۲- انتخاب و قبول استعفای
رئیس جمهور ،

۳- موافقت به اعلان
جنگ و متارکه .

۴- اتخاذ تصمیم در مورد
مهمترین مسائلیکه به سر-
نوشت کشور از تباط می
گیرد .

ماده شصت و هشتم :

به استثنای حالا تیکه درین
قانون اساسی طور دیگر-
پیشبینی شده باشد لویه
جرگه توسط رئیس جمهور

دو کیلانو به شمیر ، د خلکو
به انتخاب د عمو می ، برابری ،
آزادی ، سری او مستقیم
رایی اخیستننی له لاری .

۹- دسیاسی ، علمی ،
فرهنگی ، ټولنیزو او روحانی
شخصیتو نو له جملی څخه
حداکثر پنځوس تنه چسې د
جمهور رئیس په واسطه ټاکل
کیری .

لویه شپېټمه ماده :

لویه جرگه دغه واکونه
لری :

۱- د اساسی قانون تصویب
او تعدیل .

۲- د جمهور رئیس انتخاب
او د دغه داستضا مثل .

۳- د جگړې او متارکې له
اعلان سره موافقت .

۴- دهغو خورا مهمو مسالو
په باره کی د تصمیم نیول
چی د هیواد په برخلیک
پوری اړه لری .

لویه شپېټمه ماده :

له دغو حالاتو پرته چی په
دغه اساسی قانون کی
بل ډول اټکل شوی وی ،
لویه جرگه د جمهور رئیس په
واسطه رابلل کیری ، برانستل

آیین مجریه

دعوت، افتتاح و جلسات آن
تحت ریاست او یا شخص
دیگری که رئیس جمهور بحیث
نایب خود تعیین کند دایر می
شود.

نصاب لویه جرگه با حضور
دو ثلث مجموع اعضای آن
تکمیل می گردد.

تصمیم لویه جرگه به
اکثریت آرای مجموع اعضای
آن اتخاذ می گردد.

ماده شصت و نهم :

در حالت انحلال ولسی
جرگه، اعضای آن الی انتخاب
ولسی جرگه جدید عضویت
خود را به حیث اعضای لویه
جرگه حفظ مینمایند.

ماده هفتادم :

انتخابات لویه جرگه
توسط قانون و طرز العمل
آن توسط خود لویه جرگه تنظیم
می گردد.

فصل پنجم

رئیس جمهور

ماده هفتاد و یکم :

رئیس جمهور در راس
دولت قرار داشته ملا حیت
های خود را در عرصه های
تقنینیه، اجرائی و

کیرری او د هغی غوندهی د
جمهور رئیس او یا بل هغه
چا تر ریاست لاندی چوپی
جمهور رئیس یی دخپل نایب
په توگه وټاکي، جوړیږي.
دلویی جرگی نصاب د هغی
دټولو غړیو ددوو ثلث په
حضور بشپړیږي.

دلویی جرگی تصمیمونه د
هغی د ټولو غړیو د رایو په
اکثریت نیول کیږي.

نهمه شپيته ماده :

د ولسی جرگی د پټکیدو
په حالت کی د هغی غړی د
نوی ولسی جرگی تر انتخابه
پوری خپل غړیتوب د لویی
جرگی د غړیو په توگه ساتي.

اويايمه ماده :

دلویی جرگی انتخابات د
قانون او کړنلاره یی په خپله
دلویی جرگی په واسطه
تنظیمیږي.

پنځم فصل

جمهور رئیس

یواواییمه ماده :

جمهور رئیس د دولت
مشر دی، خپل واکونه په

زېږونځای

وقضا ئيه مطابق احكام اين
قانون اساسی و قوا نیس
جمهوری افغانستان تعمیل
می کند .

ماده هفتادو دوم :

رئیس جمهور به اکثریت
آرای اعضای لویه جرگه برای
مدت هفت سال انتخاب میشود.
یک شخص نمیتواند بیش
از دو بار به حیث رئیس
جمهور انتخاب گردد .
رئیس جمهور نزد لویه جرگه
مسئول و مکلف به ارائه
گزارش می باشد .

بمنظور انتخاب رئیس
جمهور جدید لویه جرگه طی
مدت سی روز قبل از ختم
دوره صلاحیت رئیس جمهور
دعوت می گردد .

ماده هفتاد و سوم :

هر تبعه مسلمان جمهوری
افغانستان که سن (۴۰) ساله
لگی را تکمیل کرده خود و
همسروی از والدین افغان
متولد و از حقوق مدنی و سیا
سی بر خور دار باشد بحیث

تقنینیه اجرائیه او قضا ئیه
برخو کی ددغه اساسی قانون
او د افغانستان د جمهوریت
د قوانینو له حکمونو سره
سم تعمیلوی .

دوه او یایمه ماده :

جمهور رئیس د لویی جرگی
دغړیو د رایو په اکثریت
اوو کلونو د مودی د پاره
انتخابیږی .
یو شخص نه شی کیدلای
له دوو ځلونه زیات د جمهور
رئیس په توگه انتخاب شی .
جمهور رئیس لویی جرگی
ته مسئول او په راپور ورکوئو
مکلف دی .

د نوی جمهور رئیس د
انتخاب په مقصد لویه جرگه
د جمهور رئیس دواک د دوری
له پای ته رسیدو څخه مخکې
د دیرشو ورځو په موده کی
را بلل کیږی .

دری او یایمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
هر مسلمان تبعه چې د
خلو ښت کلنی عمری بشپړ
کړی وی ، په خپله او همسری
له افغان مور او پلار څخه
زېږیدلی اوله مدنی اوسیا سی
حقوقو څخه برخمن وی ،

د جمهور رئیس په توگه
انتخابیدلای شی .

څلور اويا يوه ماده :

جمهور رئیس په لویه جرگه
کې له انتخابیدلو وروسته په
لاندې ډول لویه کړی :

((د لوی خدای په نامه
لوړه کوم چی داسلام دسپېڅلی
دین داساسونو حمایت ، د
اساسی قانون رعایت او د دغه
د تطبیق څارنه اود افغانو
د خپلواکۍ ، ملی حاکمیت او
زمکنی بشپړتیا ساتنه
وکړم ، د اتبا عو اساسی
حقوقي او آزادی وساتسم او
خپلی ټولې هلې ځلې د ټولنیز
عدالت ، د خلکو د نیکمرغۍ
، دسولۍ د ټینګښت اود
هیواد د پرمختګ دتأمین په
خاطر په کار واچوم)) .

پنځه اويايمه ماده :

جمهور رئیس ددغه اساسی
قانون پر وړو مندرجو واکونو
برسیره دغه واکونه لري :
۱- دوسله وال پوځ لوړ
قیادت .

۲- د قوانینو او د
شورا د مصوبو توشیح ،
۳- د حکومت د چارو

رئیس جمهور انتخاب شده
میتوانه .

دوه هفتده و چاروم :

رئیس جمهور به از انتخاب
د لویه جرگه حلف آتی را
پهاس آورد :

«بنام خداوند بزرگ
سویکه یاد می کنم که
اساسات دین مقدس اسلام
را حمایت ، قانون اساسی
را رعایت واز تطبیق آن مواظبت
نموده از استقلال ، حاکمیت ملی و
تأمین ارضی
افغانو حراست کنم .
حقوق و آزادیهای اساسی
اتباع را حفاظت نمایم و تمام
مساعی خود را بخاطر تأمین
دولت اجتماعی ، سعادت مردم ،
تحکیم صلح و ترقی کشور به
کار برم» .

ماده هفتاد و پنجم :

رئیس جمهور علاوه بر
سایر صلاحیت های مندرج این
قانون اساسی ، دارای صلاحیت های
آتیه میباشد :

۱- قیادت اعلی قوای مسلح
۲- توشیح قوانین و مصوبات
شورای ملی .
که تمییز صلا اعظم

دپاره د هو شری سند را تصمص
تاکل .

۴- د ولسی جرگې د
دپار د رایې له لامله د دپار

وړوسته دسدر اعظم ، د دسدر
اعظم د مرستیالانو او وزیرانو
تقرر منظوری او د هندسې
داستعفا منل ،

۵- د لزوم په حالت کې
د وزیرانو د شورا د غړیانو او
تدویر او مشرې .

۶- د قا خیانو داندو
منظور ی او د قا نرون
سره سم دقاضیانو، د لویو
کرهڼدو او افسرانو د تقرر
ترفیج او تقاعد منظوری ،

۷- د سیاسي ، ټولنیزو او
اقتصادی سترو مسائلو په باب
د عو می نظر غوښتنې یا امله
رایې ته د مراجعې (ریفرائنم)
په باره کې تصمصم نیول .

۸- د مجازاتو بڅښل او
کډول .

۹- په نورو هیوادونو او
بین المللی ساز ما نونو کې
د افغانستان جمهوریت د
پیلو ماتیکو نماینده گۍ د
رئیسانو ټاکل .

رشتې ته تشکیل حکومت .

۵- منظوری تقرر دسدر اعظم ،

معاونان صدر اعظم و وزیران
بعده از کسب رای
اعتماد از ج — ا ن ب
ولسی جرگه ، و قبول استعفا
آنان ،

۵- تدویر وریا ست جلسات
شورای وزیران عندا للزوم .

۶- منظوری انسلاک قضات
و منظوری تقرر ، ترفیج و تقاعد
قضات ، کارمندان و افسران
حالیرتبه ، طبق قانون ،

۷- اتخاذ تصمصم در مورد
تدویر نظر خواهی عو می
یا مراجع به آرای عا مه
(ریفرائنم) راجع به مسائل
عمده سیاسی ، اجتماعی
و اقتصادی

۸- عفو و تخفیف مجازات .

۹- تعیین روسای نماینده
گیمهای دیپلوما تیک جمهوری
افغانستان در کشورهای
دیگر و سازمانهای بین المللی .

روسی جنگ

- ۱۰- قبول اعتماد نامه های
رو ساي نما ينده گيمه‌های ديپلو-
ماتيك کشور های د يـسـگـر
در جمهوري افغا نستان.
- ۱۱- اعلام حالت اضطرار،
سفیر بری عمومی و قسمی و خاتمه
دادن به آنها،
- ۱۲- اعلام جنگ و متارکه
به موافقه لویه جرگه .
- ۱۳- اجازه نشر پول ور
يفورم پولی طبق قانون ،
- ۱۴- اعطای تا بعیت و پناه‌نامه
گی طبق قانون،
- ۱۵- اعطای نشانها ، مدالها
والقاب افتخاری طبق قا نون
- ۱۶- منظوری سرود ملی
جمهوری افغا نستان ،
- ۱۷ - الغای قوانین وسایر
اسناد تقنینی که عدم مطابقت
آنها با قانون اساسی توسط
شورای قانون اساسی تثبیت
شده باشد،
- ۱۸- ایجاد دستگاه اداری
ریاست جمهوری،
- ۱۹- اعمال سایر صلاحیت
ها طبق قانون،
- ۱۰- دافغانستان په جمهوري
ریت کی د نورو هیوادونو د
ددیلو ماتیکو نما ينده گيو د
درييسانو دپاور ليکونو منل .
- ۱۱ - داضطرار د حالت ،
د عمومي او قسمي سفیر بری
اعلام او پای ته رسولی .
- ۱۲ - دلویی جرگی په موافقه
دجگړی او متارکی اعلام .
- ۱۳ - دقانون سره سم
پيسو دخپړولو اجازه او پولسي
ريفورم .
- ۱۴ - دقانون سره سم
دتابعیت او پناه ورکړه .
- ۱۵ - دقانون سره سم
دنبشانونو، مدالونو او افتخاري
لقبونو ورکړه .
- ۱۶ - دافغانستان جمهوريت
دملي سرود منظوری .
- ۱۷ - د هغو قوانینو اونورو
تقنینی اسنادو لغوه کول چی
داساسی قانون سره د هغونه
سمنون داساسی قانون دشورا
له خوا تثبیت شوی وی .
- ۱۸ - د جمهوري ریاست د
اداری دستگاه جوړول .
- ۱۹ - دقانون سره سم
دنورو واکونو عملی کول .

کتاب قوانین اساسی

رئیس جمهور میتواند بر-

خی از صلاحیتهای قانونی خود
رأیه معاونان رئیس جمهور
تقریر نماید.

ماده هفتاد و ششم :

رئیس جمهور بجز
از حالات بیماری صعبالعلاج
ودوام دار و یا استعفاء الی
ختم دوره صلاحیت بهوظایف
خود دوام میدهد . درتمام
حالاتیکه رئیس جمهور نتواند
وظایف خود را ایفا نماید
این وظایف از طرف معاون
اول رئیس جمهور اجراء می-
شود .

در صورت ازدست دادن
دایمی قابلیت کار، مرگ و
یا استعفاء رئیس جمهور ،
لویه جرگه توسط معاون اول
أوبه منظور انتخاب رئیس
جمهور جدید طی مدت يك ماه
دعوت می شود .

در حالت استعفاء، رئیس
جمهور استعفاء خود را
مستقیماً به لویه جرگه ارائه
می کند .

جمهور رئیس کولایشی
چی خپل ځینی قانونی واکونه
د جمهور رئیس مرستیالانو
ته وز و سپاری .

شپږ اويايمه ماده :

جمهور رئیس دصعبالعلاجی
او اوږدی ناروغی او یا استعفاءله
حالاتو پرته دواک دوری ترپایه
خپلو دندو ته دوام ورکوی . په
ټولو هغو حالاتو کی چی جمهور
رئیس ونه شی کړای خپلی دندی
سرته ورسوی دغه دندی د
جمهور رئیس د لومړی مرستیال
له خوا ترسره کیږی .

جمهور رئیس په دایمی توگه
دکار دوړتیا له لاسه ورکولو،
مړینی او یا استعفاء په صورت
کی لویه جرگه د هغه د لومړی
مرستیال په واسطه د نوی
جمهور رئیس د انتخاب په
مقصد دیوی میاشتی دمودی په
ترڅ کی رابلل کیږی .

د استعفاء په حالت کی
جمهور رئیس خپله استعفاء په
مستقیمه توگه لویې جرگې ته
وړاندې کوی .

آیین چارچوب

شپږم فصل

ملی شورا

اووه اويايمه ماده :

ملی شورا (پارلمان) د افغانستان جمهوریت تر ټولو لوړ تقنینی ارګان دی .

انه اويايمه ماده :

ملی شورا دولسي جرګې اوسناله دوو مجلسونو څخه جوړه ده .

نېه اويايمه ماده :

په ولسي جرګه کې د خلکو وکیلان د عمو مې ، برابري ، آزادي ، سري او مستقیمی رايي اخیستنې له لاری دیوی پنځه کلنې تقنینیه دورې دپاره د قانون سره سم انتخابیږي .

دسنا د مجلس غړي (سناټوران) په لاندې توګه

انتخاب او ټاکل کیږي :

۱- له هرو لایت څخه دوه تنه د پنځو کلونو د پاره دخلکو په انتخاب د عمو مې برابري ، آزادي ، سري او مستقیمی رايي اخیستنې له لاری .

۲- د هرو لایت دشورا د غړيو له جملې څخه دوه تنه ددريو کلونو دپاره د مربوطي شورا په انتخاب .

فصل ششم

شورای ملی

ماده هفتاد و هفتم :

شورای ملی (پارلمان) عالیتره دین ارګان تقنینی جمهوري افغانستان میباشد .

ماده هفتاد و هشتم :

شورای ملی متشکل ازدو مجلس ولسي جرګه وسنا مې باشد .

ماده هفتاد و نهم :

وکلاي مردم د ولسي جرګه

از طریق رای گیری عمو مې ،

مساوي ، آزاد سري ومستقیم

برای يك دوره تقنینیه پنج

ساله ، طبق قانون انتخاب میشوند .

اعضای مجلس سنا(سنا)

توران (به ترتیب ذیل انتخاب

وتعیین میشوند :

۱- از هر ولایت دو نفر

برای مدت پنج سال به انتخاب

مردم ، از طریق رای گیری عمو مې ،

مساوي ، آزاد ، سري ومستقیم ،

۲- از جمله اعضای شورای

هر ولایت دو نفر برای مدت سه

سال به انتخاب شورای مربوط

کتاب قوانین اساسی

۳ - پاتی دریمه برخه دملی
فرهنگی شخصیتونو د خیبرو،
پوهو او باوری افرادو له جملی
څخه د څلورو کلونو د پاره
جمهور رئیس له خوا تاسا کل
کیری .

اتایمه ماده:

د ملی شورا د غړیو شمیر،
شرایط ، د انتخاب او انتصاب
طرز د قانون سره سم
تنظیمیری .

یو اتایمه ماده :

ملی شورا ددغه اساسی
قانون پرنورو مندرجو واکونو
برسیره دغه واکونه لری:

۱- د قوانینو او تقنینی
فرمانونو تصویب، تعدیل او لغوه
کول او جمهور رئیس ته یی
دوشیخ په غرض وړاندی
کول .

۲ - د قوانینو تفسیر .

۳- ددوه اړخیزو تړونونو
د عقد او فسخ کولو تصویب
اود بین المللی تړونونو سره
دیوځای کیدو او ورڅخه دوتلو
تصویب ،

۴- د اقتصادی - پولیزی
پرمختیا دپلا نونو تصویب اود
هغو دترسره کولو په باب
د حکومت دراپور تائید .

۳- یک ثلث با قیمانده از
جمله شخصیت های ملی، فر-
هنگی ، افراد خیبر، دانشمند
وبا اعتبار ، برای مدت چهار
سال ، به تعیین رئیس جمهور،

ماده هشتم:

تعداد، شرایط طرز انتخاب
وانتصاب اعضای شورای ملی
مطابق قانون تنظیم می گردد.

ماده هشتم و یکم :

شورای ملی، علاوه بر سایر
صلاحیتهای مندرج این
قانون اساسی ، دارای صلاحیتهای ذیل میباشند :

۱ - تصویب ، تعدیل و
لغو قوانین و فرامین تقنینی
و تقدیم آنها به رئیس جمهور
جهت توشیح .

۲ - تفسیر قوانین .

۳- تصویب عقد و فسخ
معاهدات دو جانبه و تصویب
الحاق به معاهدات بین المللی
و انفصال از آنها ،

۴ - تصویب پلان های
انکشاف اقتصادی - اجتماعی
و تائید گزارش حکومت در
مورد اجرای آنها ،

رسمی خبرنامه

- ۵- دولتی بودجی تصویب
اودهنی داجرا په باب دراپور
خپږنه .
- ۶- داداری واحدونو جوړول
او تعدیل یی .
- ۷- دوزارتونو جوړول او
لغوه کول ،
- ۸- د جمهور رئیس د ور
پیژندنې او غوښتنې له مخې
د جمهور رئیس د مرستیالانو
د ټاکلو او عزل په باب د تصمیم
نیول .
- ۹- دولت ته د پـــــــور
دا خيستلو اجازه او د انحصار
د ورکړې په شمول په ملی
اقتصاد کی د اساسی اهمیت
لرونکی امتیاز ورکړه .
- ۱۰- د قانون سره سم د
نښانونو ، مدالونو او افتخاری
لقبونو وضع کول ،
- ۱۱- له نورو دولتونو او
بین المللی ساز مانونو سره
د اړیکو د ټینګولو تائید .
- ۱۲- د استخبارات په غونډه
کی د حکومت په واک کی د
شاملو اجراآتو په باب د
صدراعظم او د حکومت د غړیو
د جواب اوریدل .
- ۵- تصویب بودجه
دولتی وبررسی گزارش در
مورد اجرای آن .
- ۶- ایجاد واحدهای اداری
و تعدیل آنها .
- ۷- تاسیس ولغو وزارتها .
- ۸- اتخاذ تصمیم در مورد
تعیین وعزل معاونان رئیس
جمهور به اساس معرفی
ومطالبه رئیس جمهور .
- ۹- اجازه اخذ قرضه به
دولت واعطای امتیازدارای اهمیت
اساسی در اقتصاد ملی به شمول
اعطای انحصار .
- ۱۰- وضع نشا نها ،
مدالها والقباب افتخاری ، طبق
قانون .
- ۱۱- تائید برقراری
روابط با دول دیگر و ساز
مان های بین المللی .
- ۱۲- استماع جواب صدراعظم
واعضای حکومت در
مورد اجراآت شامل صلا
حیت حکومت در جلسه
استجواب .

گنجینه چینی

دوه اتیایمه ماده :

ولسی جرگه دغه اختصاصی
واکونه لری :

۱- دوزیرانو شورا او یا د
هغی یوه غړی ته دباوردراپی
دورکړی او یا د باور د سلب
په باب دتصمیم نیول .

۲- دولسی جرگی او سناتر
مینځ دنظر د اختلاف په صورت
کې د اقتصادي - تو لیزی
پرمختیا دپلانونو او د دولتی
بودجی دطرحی په باب دوروستی
پریکړی کول .

دری اتیا یمه ماده :

دملی شورا هر مجلس به
لومړنی اجلاس کی د خپلو
غړیو له مینځه د وثیقو
د څیړلو د پاره یو
کمیسیون انتخابوی . دغه
کمیسیون مربوط مجلس ته د
څیړنی د نتیجو راپور ورکوی .

خلور اتیایمه ماده :

ولسی جرگه دخپلو غړیو له
جملی څخه دتولی تقنینیه دوری
پاره په لومړنی اجلاس کی
د رئیس ، ددوومرستیالانو او
دوو منشیانو په ترکیب اداری
هیات انتخابوی .

ماده هشتادو دوم :

ولسی جرگه دارای صلاحیت
های اختصاصی ذیل
میباشد :

۱- اتخاذ تصمیم در مورد
اعطای رای اعتماد ویاسلب
اعتماد از شورای وزیران ویا
یکی از اعضای آن .

۲- اتخاذ فیصله نهایی راجع
به طرح پلانیهای انکشاف
اقتصادی اجتماعی و بودجه
دولتی در صورت اختلاف نظر
بین ولسی جرگه وسنا .

ماده هشتادو سوم :

هر مجلس شورای ملی در
او لین اجلاس ، کمیسیون
را از بین اعضای خود جهت
بررسی وثایق ، انتخاب میکند
این کمیسیون نتایج بررسی
را به مجلس مربوط گزارش
میدهد .

ماده هشتادو چهارم :

ولسی جرگه از جمله
اعضای خود برای تمام دور
تقنینیه در اولین اجلاس ،
هیئت اداری رابه ترکیب
رئیس ، دو معاون ودو منشی
انتخاب می کند .

رسمی جزئیات

سنا از جمله اعضای خود،
هیئت اداری را به تر کیب
رئیس برای مدت پنج
سال، دو معاون و دومنشی
را برای مدت یکسال انتخاب
می کند.

روسای مجالس شورای
ملی، رهبری و تامین نظم جلسات
مربوط را به عهده دارند. در
غیاب روسا وظایف آنها را
یکی از معاونین انجام می دهد.

ماده هشتاد و پنجم :

اجلاس عادی شورای
ملی سالانه دو بار در هفته
اول ماه سنبله و هفته اول
ماه حوت دایر می شود.

مدت هر اجلاس عادی
شورای ملی سه ماه می باشد.
در صورتیکه در اجلاس
شورای ملی بودجه سالانه
یا پلان انکشافی مطرح باشد
مدت اجلاس شورای ملی قبل
از تصویب آن خاتمه یافته
نمی تواند.

هر گاه تصویب بودجه قبل
از شروع سال مالی صورت
نگیرد، بودجه سال گذشته

سنا د خپلو غړیو څخه د
پنځو کلونو دپاره درتیس اودیوه
کال دپاره ددوو مرستیالانو
او دوو منشیانو په ترکیب
اداری هیئت انتخابوی.

دملی شورا د مجلسونو
رئیسان د مربوطو غونډو
لارښوونه او د نظم تامین په
غاړه لری. درتیسانو په غیاب
کی یو تن مرستیال د
هغوی دندی سرته رسوی.

پنځه اتیایمه ماده :

دملی شورا عادی اجلاس
په کال کی دوه ځله د سنبلی
دمیاشتی په لومړی اووه نی او
دحوت دمیاشتی په لومړی
اووه نی کی جوړیږی.

دملی شورا د هر عادی
اجلاس موده دری میاشتی ده.
که چیری دملی شورا په
اجلاس کی کلنی بودجه اویا
پرمختیایی پلان مطرح وی د
ملی شورا د اجلاس موده دهغو
له تصویب څخه پخوا پای ته
رسیدلای نه شی.

که چیری بودجه د مالی
کال له پیل څخه پخوا تصویب
نه شی، د تیر کال بودجه دنوی

دېودجی د تصویب تروخته

کال دېودجی د تصویب تروخته پوری تطبیقېږي .

دملی شورا فوق العاده اجلاس دجمهور رئیس دتصمیم، دمجلسونو د هر یوه رئیس د غوښتنې او یا د هر یوه مجلس د غړیو د پنځمې برخې د غوښتنې له مخې جوړیدلای شی .

شپږم اتیایمه ماده :

دملی شورا مجلسونه په ځانگړې یا گډه توگه غونډې کوي .

دملی شورا دمجلسونو د گډو غونډولارښوونه په وارسره دهغو درئیسانو له خوا کیږي . دملی شورا اجلاس دجمهور رئیس له خوا پرانیستل کیږي او پای ته رسول کیږي .

دملی شورا دتقنینه دورې لومړنۍ اجلاس د جمهور رئیس په وسیله د ولسي جرگې د انتخاباتو له پای ته رسیدو وروسته د دیرشو ورځو د مودې په ترڅ کی رابلل کیږي .

اووه اتیایمه ماده :

دملی شورا د هر مجلس نصاب د هغه دغړیو ددوودریو

تازمان تصویب بودجه سال جدید تطبیق می شود .

اجلاس فوق العاده شور ای ملی بر اساس تصمیم رئیس جمهور، مطالبه رئیس هر يك از مجالس و یا تقاضای يك خمس اعضای هر مجلس دایر شده می تواند .

ماده هشتاد و ششم :

مجالس شورای ملی به صورت جدا گانه یا مشترك تشكيل جلسه میدهند.

جلسات مشترك مجالس شورای ملی، از طرف روسای آن بالنو به رهبری میشود. افتتاح و اختتام اجلاس شورای ملی توسط رئیس جمهور صورت میگیرد .

اولین اجلاس دوره تقنینیه شورای ملی بوسیله رئیس جمهور طی مدت سی روز بعد از ختم انتخابات ولسي جرگه دعوت می شود .

ماده هشتاد و هفتم :

نصاب هر مجلس شورای ملی با حضور دو ثلث اعضای

تشریح چارچوب

آن تکمیل میشود تصمیم
هر مجلس به اکثریت آرای
مجموع اعضای آن اتخاذ می
گردد .

ماده هشتاد و هشتم :

جلسات جداگانه و مشترک
مجالس شورای ملی علنی
می باشد مگر اینکه مجلس
به سری بودن آن تصمیم بگیرد.
جریان مباحثات هر دو مجلس
ثبت می گردد.

ماده هشتاد و نهم :

هر مجلس شورای ملی،
کمیسیونهای دائمی را از بین
اعضای خود، جهت بررسی
مقدماتی و آماده ساختن
مسائل داخل صلاحیت هر
مجلس، انتخاب میکند .

ماده نودم :

هر مجلس شورای ملی
صلاحیت دارد در صورت لزوم
کمیسیونهای تحقیق، تفتیش
وسایر کمیسیونهای موقتی
را ایجاد کند.

وظایف و طرز العمل
کمیسیونهای تحقیق
و تفتیش توسط هر یک از مجالس
شورای ملی تنظیم میگردد.

برخو به حضور بشپیری
دهر مجلس تصمیم دهه
دولو غریو درایوبه اکثریت
نیول کیری .

اته اتیایمه ماده :

د ملی شورا د مجلسونو
جلا او گډی غونډی علنی
دی، مگر دا چی مجلس د هغو
دسری والی په باب تصمیم
ونیسی .

ددواړو مجلسونو د بحثونو
جریان ثبتیږي .

نېه اتیایمه ماده :

د ملی شورا هر مجلس له
خپلو غړیو څخه د هر مجلس
په واک کې ددنده مسالو
دلومړنۍ څیړنې او چمتو کولو
په مقصد دایمی کمیسیونونه
انتخابوي .

نوی یمه ماده :

د ملی شورا هر مجلس واک
لري چی د لزوم په صورت
کې د څیړنې او پلټنې
کمیسیونونه او نور موقتی
کمیسیونونه جوړ کړي .

د څیړنې او پلټنې د
کمیسیونونو د نډې او
کړنلاره د ملی شورا د هر یوه
مجلس له خوا تنظیمیږي .

رسمی چارچوب

یونوی یمه ماده :

دولسی جرگی غړی حق لری چی د استیضاح په غونډه کی صدراعظم او یا د حکومت هر یو غړی تر استیضاح لاندی ونیسی . د استیضاح ځواب په لیکلی یا شفاهی توگه وړاندی کیری . ولسی جرگه کولای شی چی دورکړ شوی ځواب له مخی له حکومت څخه دباور دسلب موضوع و څیړی . که چیـری حکومت دباورد سلب سره مخامخ شی دوزیرانو دنوی شورا تر جوړیدو پوری خپلو دندو ته دوام ورکوی .

دوه نوی یمه ماده :

دوزیرانو د شورا غړی کولای شی چی د غونډی د رئیس په اجازه په مشورتی رایي سره د ملی شورا دواړو مجلسونو او د هغو ددایمی کمیسیونونو په غونډو کی برخه واخلي .

دری نوی یمه ماده :

دملی شورا غړی په جلا او گډ اجلاس کی درایی او نظر دڅرگندولو حق لری .

ماده نودو یکم :

اعضای ولسی جرگه حق دارند در جلسه استیضاح صدراعظم و یا هر یک از اعضای حکومت را مورد استیضاح قرار دهند ، پاسخ به استیضاح به صورت تحریری یا شفاهی ارائه میگرد .

ولسی جرگه میتواند بر اساس پاسخ ارائه شده موضوع سلب اعتماد از حکومت رابر رسمی کند .

در صورتیکه حکومت مورد سلب اعتماد قرار گیرد تا تشکیل شورای وزیران جدید به وظایف خود ادامه میدهد .

ماده نودو دوم :

اعضای شورای وزیران میتوانند ، با کسب اجازه رئیس جلسه ، بارای مشورتی در جلسات مجلسین شورای ملی و کمیسیون های دایمی آنها شرکت نمایند .

ماده نودوسوم :

اعضای شورای ملی دراجلاس جدا گانه و مشترک دارای حق رای و اظهار نظر میباشند .

رئیس هیئت مدیره

هیچ عضو شورای ملی
به خاطر رای یا اظهار نظر
در داخل یا خارج اجلاس
شورای ملی مورد تعقیب عدلی
قرار نمی گیرد.

عضو شورای ملی بدون
موافقه مجلس مربوط و در بین
دو اجلاس شورای ملی بدون
موافقه هیئت اداری آن به
استثنای حالات جرم مشهود
گرفتار و توقیف شده نمیتواند
و مورد تعقیب عدلی قرار نمی
گیرد.

هر گاه عضو شورای ملی
در حالت جرم مشهود گر-
فتار گردد باید به هیئت اداری
مجلس مربوط اطلاع داده
شود.

ماده نود و چهارم :

مقامات ذیل حق پیشنهاد
وضع ، تعدیل و لغو قانون را
به هر يك از مجلسین شورای
ملی ، دارا میباشند :

- ۱- رئیس جمهور .
- ۲- کمیسیون های دایمی
مجلسین شورای ملی .
- ۳- حداقل عشر اعضای
هر مجلس .

-۴۲-

دملی شورا هیچ غری د
ملی شورا به دننه او یا بهر
کی درایی یا نظر دخرگندولو
به خاطر تر عدلی تعقیب لاندی
نه نیول گیری.

دملی شورا غری د مربوط
مجلس له موافقی پرته اودملی
شورا د دوو اجلاسو نو-
تر مینځه د هغی د اداری هیئت
له موافقی پرته د خرگند
جرم د حالاتو په استثنا نیول
کیدلای او تو فیقیدلای
نه شی او تر عدلی تعقیب لاندی
نه نیول گیری .

که چیری د ملی شورا غری
دخرگند جرم په حالت کی
ونیول شی باید د مربوط
مجلس اداری هیئت ته خبر
ورکړ شی .

خلور نوی یمه ماده :

دغه مقامات د ملی شورا
هر یوه مجلس ته د قانون د
وضع کولو، تعدیلولو او لغوه
کولو د پیشنهاد حق لری :

- ۱- جمهور رئیس .
- ۲- د ملی شورا د دوو
مجلسونو دایمی کمیسیونونه
- ۳- د هر مجلس د غړیو لږ
ترلږه لسمه برخه .

آیین دادرسی

۴- د وزیرانو شورا .

۵- ستره محکمه .

۶- لویه خازنوالی .

که چیری دقانون و ضمع کول، تعدیل او لغوه کول ددولت د لگښتونو زیاتوالی یا دعوایدو کمښت را مینځته کړی پدغه باب د حکومت مخکینی موافقه تر لاسه کیری.

پنځه نوی یمه ماده :

له هغو حالاتو پر ته چی

په دغه اساسی قانون کی په بل ډول اټکل شویدی دیو اتیایمی مادی د مندرجوواکونو په باب دیوه مجلس تصمیمونه بل مجلس ته استول کیری . که چیری دیوه مجلس تصویب

دبل مجلس له خوا رد شوی، توافق ته درسیدو په مقصد ددواړو مجلسونو له غړیو څخه په برابر شمیر گډهیئت

جوړیږی . د گډ هیئت تصمیم چی دهیئت دغړیو درا یو په دوو ثلثو نیول شوی وی، د جمهورر رئیس لسه

توشیح وروسته نافذ کښل کیری که چیری گډ هیئت د نظر دا اختلاف په لیری کولو بریالی نه شی، مو ضو عدملی

۴- شورای و زیران .

۵ - ستره محکمه .

۶- لویه بخارنوالی .

در صورتی که وضع، تعدیل و لغو قانون افزایش مصارف و یا کاهش عواید دولت را به بار آورد، موافقه قبلی حکومت در زمینه حاصل میگردد .

ماده نودو پنجم :

به استثنای حالاتی که در

این قانون اساسی طور دیگر پیشبینی شده است، تصاویم یک مجلس در مورد صلاحیتهای مندرج ماده هشتاد و یکم به مجلس دیگر فرستاده میشود .

در صورتی که تصویب یک مجلس از جانب مجلس دیگر رد شود، به منظور نیل به توافق، هیئت مختلط به تعداد مساوی، از اعضای هر دو مجلس ایجاد میگردد .

تصمیم هیئت مختلط که به دو

ثلث آرای اعضای هیئت اتخاذ

گردیده باشد، بعد از توشیح

رئیس جمهور نافذ شمرده میشود

هرگاه هیئت مختلط موافق

به رفع اختلاف نظر نشود،

رئیس هیئت مدیره

موضوع در جلسه مشترک
مجلسین شورای ملی بررسی
و تصمیم در آن باره به اکثریت
آرای اعضای جلسه مشترک
انخاذ میگردد .

ماده نود و ششم :

تصمیم شورای ملی، بعد
از توشیح رئیس جمهور، نافذ
میگردد .

در صورتی که رئیس
جمهور به تصمیم شورای ملی
موافقه نداشته باشد میتواند -
اند آنها در ظرف سی روز از
تاریخ تقدیم، یا تذکر دلایل،
به شورای ملی مسترد نماید.

با سپری شدن مدت سی
روز و همچنان در صورتی
که مجلس شورای ملی در
جلسات جداگانه اجلاس آینده
خود آن را به دو ثلث آرای
اعضاء مجدداً تصویب نماید،
تصمیم نافذ شمرده میشود
و رئیس جمهور آنها را توشیح
مینماید .

ماده نود و هفتم :

رئیس جمهور میتواند در

شورا ددوا و مجلسین به
گروه غنیمه کی خپل کیری
او د هغه په باب تصمیم دگړی
غونډی د غړیو درایو په
اکثریت نیول کیری .
شپږ نویمه ماده :

د ملی شورا تصمیمونه د
جمهور رئیس له توشیح-
وروسته نافذیږی .

که چیری جمهور رئیس د
ملی شورا د تصمیم سره
موافقه ونه لری، کو لای شئ
چی هغه د وړاندی کیدو له
نیټی څخه ددیرشو وړ څو-
په ترڅ کی د دلایلو په څرگند-
ولو سره ملی شورا ته مسترد
کړی

ددیرشو وړ څو د مودی
په تیریدو سره او همد غه شان
که چیری د ملی شورامجلسونه
د خپل راتلونکی اجلاس په
ځانگړو غونډو کی هغه بیا
دغړیو درایو په دوو دریمو
برخو تصویب کړی، تصمیم
نافذ گڼل کیری او جمهور-
رئیس هغه توشیح کوی .

اووه نویمه ماده :

جمهور رئیس کو لای شئ

دینامیک حکومت

چی دو لسی جرگی او سناد
رئیسانو، صدر اعظم، قاضی-
القضات او داساسی قانون
دشورا درئیس په سلا دولسی
جرگی یا ملی شورا پښتو
دموجه دلایلو په څرگندولو
سره اعلام کړی .

نوی انتخابات دو لسی-
جرگی یا ملی شورا له پښتو
وروسته ددريو میاشتو په موده
کسی کړی .

نوی ولسی جرگه یا ملی شورا
له نویو انتخاباتو وروسته
تریو کاله پوری پښتو لای
نه شی. ولسی جرگه یا ملی شورا
د جمهور رئیس د واک
ددوری د وروستیو شپږو
میاشتو په موده کی پښتونکی
نه ده .

اته نوی یمه ماده :

قوانین او د ملی شورا
مصوبی په پښتو او دری ژبو
خپری او کیدای شی چی
هغه دهیواد دنورو ملیتونو په
ژبو هم خپری شی .

نېه نوی یمه ماده :

د ملی شورا د هر مجلس
اودهغه ددایمی کمیسیونونو د

مشوره با رو سای و لسی -
جرگه ، سنا ، صدر اعظم ،
قاضی القضات و رئیس-
شورای قانون اساسی ،
انحلال و لسی جرگه یا شو-
رای ملی را با ذکر دلایل
موجه آن اعلام نماید. انتخاب-

بات مجدد در خلال مدت سه
ماه بعد از انحلال ولسی جرگه
یا شورای ملی، صورت میگیرد.

انحلال و لسی جرگه یا
شورای ملی جدید الی یکه
سال بعد از انتخابات مجدد،
صورت گرفته نمیتواند .

ولسی جرگه یا شورای
ملی ، در جریان شش ماه
اخیر دوره صلاحیت رئیس
جمهور ، غیر قابل انحلال
میتواند .

ماده نودو هشتم :

قوانین و مصوبات شورای
ملی به اسان های پښتو و دری
به نشر میرسد و میتوان آنرا
بزبان های سایر ملیت های
کشور نشر نمود .

ماده نودو نهم :

طرز فعالیت هر مجلس
شورای ملی و کمیسیونهای

آرمانی جزیل

دایمی آن تو سط طرز العمل
مجلس مربوط ، در مطا بقت
با احکام قانون اساسی وقوا-
نین نافذ ، تنظیم میگردد .

فصل هفتم

شورای وزیران

ماده صدم :

شورای وزیران (حکو-
مت) عالیترین ارگان اجرا-
ئیوی جمهوری افغانستان
میباشد .

شورای وزیران مرکب
است از :

- صدراعظم .
- معاونان صدراعظم .
- وزراء .

ماده یک صد و یکم :

صدراعظم موظف دراولین
اجلاس دوره تقنینیه خط
مشی سیاست داخلی وخارجی
ترکیب حکومت راجهت اخذ
رای اعتماد به ولسی جرگه
ارائه ومعرفی می کند .

صدراعظم بعد از اخذ رای
اعتماد و منظوری رئیس
جمهور خط مشی سیاست
داخلی خارجی واعضای حکومت
را به سنا ارائه ومعرفی می
کند .

فعالیات طرز د مربوط مجلس
د طرز العمل په واسطه د
اساسی قانون او نافذ قوانینو
سره په سمون کی تنظیمیری .

اودم فصل

دوزیرانو شورا

سلمه ماده :

د وزیرانو شورا (حکومت)
د افغانستان جمهوریت تر ټولو
لوړ اجرائیوی ارگان دی .

دوزیرانو شورا له دغو
کسانو څخه جوړه ده :

- صدراعظم .
- د صدراعظم مرستیالان .
- وزیران .

یوسلو یوه یمه ماده :

موظف صدراعظم د تقنینیه
دوری په لومړنی اجلاس کی
دکورنی او بهرنی سیاست
تک لاره او دحکومت ترکیب
دباور د رای د اخیستلو په
مقصد ولسی جرگی ته وړاندی
او معرفی کوی .

صدراعظم دباور د رای اود
جمهور رئیس د منظوری له
اخیستلو وروسته د کورنی او
بهرنی سیاست تک لاره او د
حکومت غړی سناته وړاندی او
معرفی کوی .

زېږونیزه

یوسلو دویمه ماده :

د وزیرانو شورا ولسی جرګی او جمهور رئیس ته مسوله او دراپور په ور کولو مکلفه ده.

یوسلو درېمه ماده :

د وزیرانو شورا د غه دندی او واکونه لری :

۱- دکورنی او بهرنی سیاست دتګ لاری طرح او تطبیق .

۲- د ملی اقتصاد دچا رو د اجرا کو لو تا مین، د اقتصاد دی او پو لنیزی پر مختیا دیلانوو طرح کول، ددو لتي بودجی ترتیب ، دیلانوو او بودجی تطبیق او ملی شورا ته دهغوداجرا کولو په باب دراپور وړاندی کول.

۳- د عامه گټو ددفاع ، دقانونی ملکیت د ټولودولونو د حمایت ، د عامه نظم او امنیت د تامین اوداتباعو د حقوقو او آزادیو د ساتنی په مقصد دتدبیرو نیول.

۴- د قانون سره سم دبهرنیو اړیکو لاریښوونه ، دنورو دولتونو

ماده یک صدو دوم :

شورای وزیران در برابر ولسی جرگه ورئیس جمهور مسؤول ومكلف به ارائه گزارش میباشند .

ماده یک صدو سوم :

شورای وزیران دارای وظایف وصلاحیتهای ذیل میباشد :

۱- طرح و تطبیق خط مشی سیاست داخلی وخارجی

۲- تا مین اجرای امور اقتصاد ملی ، طرح پلانی انکشاف اقتصادی واجتماعی ترتیب بودجه دولتی ، تطبیق پلانیها وبودجهوارائه گزارش مبنی بر اجرای آنها به شورای ملی ،

۳- اتخاذ تدابیر بمنظور

دفاع از منافع عامه، حمایت تمام اشکال ملکیت قانونی تا مین نظم وامنیت عامه وحراست از حقوق و آزادی های اتباع .

۴- رهبری منـا

سبات خارجی ، برقراری روابط دیپلوماتیک و عقد

رسمی خبرونه

موافقتنامه ها با دول دیگر
ومو سسات بین المللی
طبق قانون .

۵ - ایجاد ادارات وارگا
نهای وابسته به شورای وز-
یران به تأیید رئیس جمهور .
۶ - تصویب مقرره واسا
سننامه در حدود صلاحیت
طبق قانون .

۷ - ارائه مقرره ها، اساسنامه
ها ومصوبات شورای وزیران
به رئیس جمهور .
۸ - اعمال سایر صلاحیتها
طبق قانون .

ماده يك صمدو چهارم :

در هنگام تعطیل شورای ملی
و یا انحلال ولسی جرگه شورای
وزیران در صورت ضرورت
عاجل میتواند در مورد مسایل
شامل صلاحیت شورای ملی
به استثنای مسایل مربوط
بودجه وامور مالی، فرامین
تقنینی وضع نماید .

فرامین تقنینی
بعد از توشیح رئیس
جمهور نافذ شمرده می شود.
شورای وزیران فرامین

او بین المللی موسسو سره
ددیلو ماتیکو اپیکو ٲینکولاد
دموافقت لیکونو لاسلیک کول.
۵ - دجمهور رئیس ٲه تأیید
دوزیرانو ٲه شورا پوری دٲه ليو
ادارو اوارگانو جرٲول .
۶ - دقانون سره سم دواك ٲه
حدودو کی د مقرری اواسا -
سننامی تصو یبول ،
۷ - جمهور رئیس ٲه دمقررو
اساسنامو اودوزیرانو شورا
دمصوبو وړاندی کول .
۸ - د قانون سره سم دوزرو
واکونو عملی کول.

یوسلو څلورمه ماده :

دملی شورا د تعطیل او یا
دولسی جرگی د ٲنگیدو ٲه
وخت کی د وزیرانو شورا د
عاجلی اٲتیا ٲه صورت کی
کولان شی چی ٲه بودجی او
مالی چاروپوری له مربوطو
مسالو ٲرته د ملی شورا ٲه
واک کی د شاملو مسئلو به
باب تقنینی فرمانونه وضع
کړی ، تقنینی فرمانونه د
جمهور رئیس له توشیح
وروسته نافذ گڼل کیږی .
دوزیرانو شورا هغه تقنینی
فرمانونه چی داساسی قانون

رسمی حکومت

د دغی مادی د حکم سره سم
وضع شوی دی د ملی شورا
لومړنی اجلاس ته د منظوری
په غرض وړاندی کوی. که
جیری تقنینی فرمانونه د ملی
شورا له خوا رد شی، د ملی
شورا د تصمیم له نیتی څخه
له اعتباره لویزی.

جمهور رئیس کولای شی
چی دملی شورا ددوو اجلاسو
تر مینځ موده اویا دولسی
جرگی د پنگیدو په جریان
کی د صدراعظم د پیشنهاد له
مخی د حکومت ځینی غړی
گوښه او یانوی غړی وټاکي.

دغه موضوع د ولسی جرگی
لومړنی اجلاس ته د تصمیم
نیولو په مقصد وړاندی کیږی.

یوسلو پنځمه ماده:

حکومت په دغه حالا توکی
پنګیږی:

۱- د صدراعظم استعفا.

۲- د صدراعظم صعب العلاجه
یا اوږده ناروغی یا مړینه.

۳- له حکومت څخه دولسی

جرگی د باور بیرته اخیستل.

۴- د تقنینیه دوری پای ته

رسیدل.

تقنینی را که مطابق حکم این
ماده قانون اساسی وضع
گردیده در او لین اجلاس
شورای ملی جهت منظوری اراکه
مینماید. فرامین تقنینی در
صورتیکه از طرف شورای
ملی رد شود از تاریخ تصمیم
شورای ملی از اعتبار ساقط
میگردد.

رئیس جمهور میتواند
در خلال دو اجلاس شورای
ملی یادر جریان انحلال ولسی
جرگه براساس پیشنهاد
صدراعظم بعضی از اعضای
حکومت راسبکدوش و یا
اعضای جدید را تعیین نماید
این موضوع در اولین اجلاس
ولسی جرگه جهت اتخاذ
تصمیم اراکه می گردد

ماده يك صد و پنجم:

حکومت در حالاتی

منحل میگردد:

۱ - استعفا ی صدراعظم.

۲ - بیماری صعب العلاج

و یا امدار و یا فوت صدراعظم.

۳ - سلب اعتماد و لسی

جرگه از حکومت.

۴ - ختم دوره تقنینیه.

آرستمي چارچوړه

ه - انحلال و لسی جرگه

یا شورای ملی .

در تمام این حالات حکو-

متی که منحل گردیده ، الی

تشکیل حکومت جدید تحت

سرپرستی یکی از اشخاص

مندرج ماده (صدم) قانون

اساسی که از طرف رئیس

جمهور تو ظیف میگردد ، به

وظیفه خود دوام میدهد .

ماده يك صدو ششم :

تشکیل ، ترکیب و طرز

فعالیت شورای وزیران توسط

قانون تنظیم می گردد .

فصل هشتم

قضا

ماده يك صدو هفتم :

قضا (قوه قضائیه) يك

رکن مستقل دولت می باشد .

ماده يك صدو هشتم :

قضاوت در جمهوری افغا

نستان صرف تو سط محکمه

طبق قانون ، صورت میگیرد .

قوه قضائیه مرکب است از

ستره محکمه و محاکم

دیگری که طبق قانون تشکیل

میگردند .

ماده يك صدو نهم :

ستره محکمه بحیث عا-

ه - دولسی جرگی یا ملی

شورا پنگیدل ،

به دغو ټولو حالا نو کسی

هغه حکومت چی پنگ شو ی

دی دنوی حکومت تر جوړیدو

پوری داساسی قانون دسملی

مادی د مندرجو اشخاص--و

له جملی څخه دیوه تن تر

سر پرستی لاندی چی دجمهور

رئیس له خوا تو ظیفیری ، ځینی

دندی ته دوام ورکوی .

یوسلو شپږمه ماده :

دوزیرانو دشورا تشکیل ،

ترکیب او فعالیت څرنگوالی

دقانون په واسطه تنظیمیری .

اتم فصل

قضا

یو سلو اوومه ماده :

قضا (قضا ئیه قوه) ددولت

یو خپلواک رکن دی .

یو سلو اتمه ماده :

قضاوت دافغانستان په

جمهوریت کی یوازی دمحکمی

له خوا دقانون سره سم کیږی .

قضائیه قوه له ستري محکمی

او نورو هغو محکمو څخه چی

دقانون له مخی جوړیږی ، مرکبه

ده .

یو سلو نهمه ماده :

ستره محکمه داتر ټولو لوړ

بررسی چگونگی تشکیل

لیترین ارگان قضایی درراس
سیستم واحد قضایی کشور
قرار داشته مرکب است از
قاضی القضاات ، معاونان قاضی
القضاات و اعضا .

ستره محکمه بر طبق
احکام قانون فعالیت های
محاكم را نظارت نموده ،
تطبیق یکسان قانون را در
فعالیت های محاکم تأمین می
کند .

ماده يك صدم دهم :

قاضی القضاات ، معاو
نان و اعضای ستیره محکمه طبق
قانون توسط رئیس جمهور
تعیین میگردند .

قاضی القضاات نزد رئیس
جمهور مسؤول و مکلف به ارائه
گزارش میباشند .

ماده يك صدم یازدهم :

محاکم در قضاوت خود
مستقل بوده صرف تابع
قانون میباشند .

رسیده گی و صدور حکم
توسط محاکم بر اساس
اصل تساوی طرفین در برابر
قانون و محکمه صورت می
گیرد .

ماده يك صدم دوازدهم :

قضاات حین بر رسی قضایا ،

قضایی ارگان به توگه د
هیواد د قضایی واحد سیستم
به سرکی ده اود قاضی القضاات ،
د قاضی القضاات له مرستیالانو
او غړیو څخه مرکبه ده .

ستره محکمه د قانون
د حکمونو سره سم د محکمو
فعالیتونه څاری او د محکمو
په فعالیتونو کی د قانون
یوشان تطبیق تأمینوی .

یوسلو لسمه ماده :

قاضی القضاات ، د مستری
محکمی مرستیالان او غړی
د قانون سره سم د جمهور رئیس
له خوا ټاکل کیږی .

قاضی القضاات د جمهور رئیس
ته مسؤول او په راپور ورکولو
مکلف دی .

یوسلو یوولسمه ماده :

محکمی په خپل قضاوت کی
خپلواکی او یوازی د قانون
تابع دی .

د محکمو له خوا غور اود حکم
صادرول د قانون او محکمی په
وړاندی د دواړو خواوو د برابری
د اصل پر اساس کیږی .

یوسلو دولسمه ماده :

قاضیان د قضیو د څیړنی

ماده ۱۰۲

احکام قانون اساسی و قوا-
نین جمهوری افغانستان را
تطبیق مینمایند .

در حالاتیکه قانون صراحت
نداشته باشد ، محکمه قضایا
را طبق احکام شریعت
اسلام به نحوی حل و فصل
مینماید که عدالت را به
بهترین وجه ممکن تأمین
نماید .

ماده ۱۰۳ يك صندو سیزدهم :

در محاکم جمهوری افغا-
نستان محاکمه بصورت علنی
اجرا میشود . حالاتیکه قضایا
در جلسات سری رسیده
گی می شود ، توسط قانون
تعیین می گردد .

ابلاغ حکم محکمه در همه
حالات علنی است .

ماده ۱۰۴ يك صندو چهاردهم :

رسیده گی و حل و فصل
قضا یادر محاکم به لسان
های پشتو و دري و یا به لسان
اکثریت ساکنین محل
صورت میگردد .

اگر طرف دعوی لسانی را
که محاکمه توسط آن صورت
میگیرند اند ، حق آشنائی
با مواد و اسناد قضیه توسط

به وخت کی د افغانستان د
جمهوریت اساسی قانون او
قوانین تطبیقوی .

به هغو حالاتو کی چی
قانون صراحت ونه لری محکمه
قضیې د اسلام د شریعت د
حکمونو له مخې به داسی توگه
حل او فصل کوی چی عدالت
په ډیره ښه ممکنه وجه تا مین
کړی .

یوسلو دیار لسمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت
به محکمو کی محاکمه په علنی
توگه کیږی . هغه حالات چی
پر قضیو باندي په سری غونډو
کی غور کیږی د قانون په
واسطه ټاکل کیږی .

دمحکمی د حکم ابلاغ به
ټولو حالاتو کی علنی دی .

یوسلو څوار لسمه ماده :

به محکمو کی د قضیو غور
او حل او فصل په پښتو او
دري ژبو او یادسیمی د اوسیدو
نکو د اکثریت په ژبه کیږی .
که چیری د دعوی لوری به
هغه ژبه باندي چی محاکمه
پری کیږی ونه پوهیږی ،
د ترجمان په مرسته د قضیې د
موادو او اسنادو سره د آشنایی

د پښتو ځای

ترجمان وحق صحبت در محکمه
به زبان مادری برایش تضمین
می گردد ..

ماده يك صـدو پانزدهم :

فیصله های محاکم باید
مدلل باشد و اسباب حکم در آن
ذکر گردد .

فیصله های قطعی محاکم
واجب التعمیل است به استثنای
حکم به اعدام که بعد از منظور
ری رئیس جمهور تعمیم می
گردد .

ماده يك صـدو شانزدهم :

تشکیل ، ترکیب ، صلاحیت
و طرز فعالیت محاکم توسط
قانون تنظیم می شود
فصل نهم
خارنوالی

ماده يك صـدو هفدهم :

خارنوالی جمهوری افغا -
نستان سیستم واحد مبتنی
بر اصل مرکزیت بوده ،
متشکل است از لوی به خار -
نوالی و خارنوالیهای دیگری
که طبق قانون تشکیل میگرددند

ماده يك صـدو هژدهم :

لوی خارنوال رهبری فعلا -

حق او به مورنی ژبه باندی
به محکمه کی د خبر و حق ورته
تضمینیری .

یو سلو پنځلسمه ماده :

د محکمو پریکړی باید مدللی
وی او د حکم سببونه به کی
ذکر شی .

د محکمو قطعی پریکړی واجب
التعمیل دی ، د اعدام له
حکمه پرته چی د جمهور
رئیس له منظوری وروسته
عملی کیږی .

یو سلو شپاړسمه ماده :

د محکمو تشکیل ، ترکیب
د قانون په واسطه تنظیمیری .
واک او د فعالیت څرنګوالی
نهم فصل

خارنوالی

یو سلو اووه لسمه ماده :

د افغانستان جمهوریت څا -
رنوالی د مرکزیت - اصل
پر بنسټ واحد سیستم دی او
له لویي څارنوالی او نوروهغو
څارنوالیو څخه چی د قانون
له مخی جوړیږی ، متشکل
دی .

یو سلو اتلسمه ماده :

لوی څارنوال د هیواد

زبني چينايي

څارنوالی د ارگانونو د فعالیت لارښوونه کوي .
 د څارنوالی ارګانونه په خپلو اجراآتو کې خپلواک دي ، یوازی د قانون او لوی څارنوال تابع دي .

یوسلو نو لسمه ماده :

لوی څارنوال او د لوی څارنوال مرستیالان د قانون سره سم د جمهور رئیس له خوا ټاکل کېږي .

لوی څارنوال جمهور رئیس ته مسوول او دراپور په ورکولو مکلف دی .

یوسلو شلمه ماده :

د ټولو وزارتونو ، ادارو ، د دولتي ، مختلطو او خصوصي موسسو ، کوپرا تیفو نښو سیاسي ګوندو نو او ټولنیزو ساز مانونو ، د چارو د مسوولینو او اتباعو له خوا د قوانینو په پوښان تطبیق او رعایت باندې لوړه څارنه د لوی څارنوال او د هغه تر لاس لاندې څارنوالانو په غاړه ده .

یوسلو یوولسمه ماده :

د څارنوالۍ تشکیل ، ترکیب ، واک او د فعالیت څرنگوالی د قانون په واسطه تنظیمېږي .

لیت ارګانهای څارنوالی کشور رابه عهده دارد .

ارګانهای څارنوالی در اجرا آت خویش مستقل بوده صرف تابع قانون ولوی څارنوال میباشد .

ماده يكصدم نهم :

لوی څارنوال و معاونان لوی څارنوال طبق قانون ، توسط رئیس جمهور تعیین می گردد .

لوی څارنوال نزد رئیس جمهور مسوول و مکلف به ارا نه گزرا رش می باشد .

ماده يكصدم بیستم :

نظارت عالی بر تطبیق و رعایت یکما ن قوانین از طرف تمام وزارت ها ، ادارات ، موسسات دولتي ، مختلط ، خصوصي ، کوپراتیفها ، احزاب سیاسی و سازمان های اجتماعی ، مسوولین امور و اتباع ، بر عهده لوی څارنوال و څارنوالان تحت اثر او می باشد .

ماده يكصدم بیستو یکم :

تشکیل ، ترکیب ، صلاحیت و طرز فعالیت څارنوالی توسط قانون تنظیم می گردد .

کتابخانه دیجیتال

لسم فصل

اساسی قانون شورا

یوسلو دوه ویشتمه ماده :

د افغانستان د جمهوریت د اساسی قانون شورا د اساسی قانون سره د قوانینو، نورو تقنینی اسنادو او بین المللی تړونونو د سمون لرلو د څارنې په مقصد جوړېږي.

یوسلو درویشتمه ماده :

د اساسی قانون شورا دغه واکونه لري :

- ۱- له اساسی قانون سره د قوانینو، تقنینی فرمانونو او بین المللی تړونونو د سمون لرلو څپړل،
- ۲- جمهور رئیس ته له اساسی قانون څخه دراولاړو شویو مسئلو په باب د حقوقی مشورو ورکول.

یوسلو څلرویشتمه ماده :

د اساسی قانون شورا د خپلو واکونو د تعمیم په مقصد حق لري :

- ۱- هغه تقنینی اسناد چی د توشیح په غرض جمهور رئیس ته وړاندې کیږي، مطالعه اود اساسی قانون سره

فصل دهم

شورای قانون اساسی

ماده يك صدمو بیست و دویم:

شورای قانون اساسی جمهوري افغانستان بمنظور مراقبت از مطابقت قوانین، سایر اسناد تقنینی و معاهدات بین المللی با قانون اساسی ایجاد می گردد.

ماده يك صدمو بیست و سوم:

شورای قانون اساسی دارای صلاحیت های ذیل می باشد :

- ۱- بررسی مطابقت قوانین فرمان مین تقنینی و معاهدات بین المللی با قانون اساسی
- ۲- ارائه مشوره های حقوقی در باره مسایل ناشی از قانون اساسی به رئیس جمهور

ماده يك صدمو بیست و چهارم:

شورای قانون اساسی به منظور تعمیم صلاحیت های خود حق دارد :

- ۱- اسناد تقنینی ایکه جهت توشیح به رئیس جمهور ارائه می گردد مطالعه و راجع به

آرشیو خبری

مطابقت آنها با قانون اساسی ابراز نظر نماید.

۲- پیشنهادات مشخص رادر زمینه اجرای تدابیر به منظور انکشاف امور قـاـ نو نگذاری که قانون اساسی حکم می کند به رئیس جمهور ارائه نماید.

ماده يك صـاـو بیست و پنجم:
شورای قانون اساسی متشکل از رئیس، معاون، منشی و هشت عضو می باشد که توسط رئیس جمهور تعیین می شود.

ماده يك صـدو بیست و هشتم:
شورای قانون اساسی در مقابل رئیس جمهور مسوول و مکلف به ارائه گزارش میباشد.
ماده يك صـدو بیست و هفتم:
تشکیل و طرز فعالیت شورای قانون اساسی توسط قانون تنظیم میگردد.

فصل یازدهم

اداره

ماده يك صـدو بیست و هشتم:
اداره جمهوری افغانستان بر اساس واحدهای اداره

د هغو دسمون لرو په باب نظر څرگند کړی.

۲- جمهور رئیس ته د قانون جوړولو د چارو د پرمختیا په مقصد د تدبیرونو د نیولو په برخه کی چی اساسی قانون حکم کوی مشخص پیشنهادونه وړاندی کړی .

یوسلو پنځه ویشتمه ماده:

د اساسی قانون شورا له رئیس، مرستیال، منشی او اتو غړیو څخه جوړه ده چی د جمهور رئیس له خوا ټاکل کیږی .

یوسلو شپږ ویشتمه ماده :

د اساسی قانون شورا جمهور رئیس ته مسووله او دراپور په ورکولو مکلفه ده.

یوسلو اووه ویشتمه ماده :

د اساسی قانون د شورا تشکیل او فعالیت څرنگوالی د قانون په واسطه تنظیمیږی .

یوولسم فصل

اداره

یوسلو اته ویشتمه ماده:

د افغانستان جمهوریت اداره د مرکزی او سیمه ییزې

رسمی جرناله

مرکزی و محلی طبق قانون
تنظیم می گردد .

جمهوری افغانستان از
لحاظ اداره محلی متشکل از
واحد های اداره ولایات
، ولسوالیها ، شهرها و نواحی
می باشد .

در راس واحد
های متذکره با ترتیب
والیها ، ولسوالها ، شاروالها
و آمرین نواحی قرار دارند .
در هر ولایت و ولسوالی
شورای ولایت و شورای
ولسوالی طبق قانون تشکیل
میشود .

شورای ولایت و شورای
ولسوالی یک یک نفر
را از بین اعضای خود به
حیث رئیس و منشی انتخاب
می کنند .

دوره صلاحیت شورای
ولایت و شورای ولسوالی
سه سال است .

ماده یک صد و بیست و نهم :

شورای ولایت و شورای
ولسوالی طبق قانون در تـ
مین امداد فاکشافی دولت
در محل سهم گرفته ، به

اداری و واحد نو به اساس
دقانون له مخی تنظیمی .

دافغانستان جمهوریت
دسیمه یزی اداری له پلوه
دولایتونو ، ولسوالیو ، شـ
رونو او ناحیو د اداری له
واحدونو څخه متشکل دی .

دنو موړو واحدونو په سر
کی په ترتیب سره والیان ،
ولسوالان ، شاروالان او د
ناحیو آمران واقع دی .

په هر ولایت او ولسوالی
کی دقانون له مخی د ولایت
شورا او د ولسوالی شورا
جوړیږی .

دولایت شورا او د ولسوالی
شورا دخپلو غړیو له مینځه یو
یو تن درئیس او منشی په توگه
انتخابوی .

دولایت دشورا او د ولسوالی
دشورا دواړو دوره دری کاله ده .

یوسلو نه ویشتمه ماده :

دولایت شورا او د ولسوالی
شورا دقانون سره سم په
سیمه کی د دولت د پرمختیایی
هدفونو په تامین کی ونډه اخلی
او اداری ته د مر بوطو چارو د

ترتیبی جزئی

اداره در باره بهبود و انکشاف
امور مربوط مشوره میدهد.
برای اعضای شو رای
ولایت و شورای ولسوالی حق-
الحضور مناسب پرداخته
میشود.

ماده يك صد و سی ام:

به منظور اداره امور شهرها
و نواحی، مجالس شاروالیها
و نواحی طبق قانون تشکیل
میگردد.

برای اعضای مجالس شار-
والیها و نواحی حق الحضور
مناسب پرداخته میشود.

شهر کابل و نواحی آن
به ارتباط انتخاب نماینده گان
برای لویه جرگه و شو رای
ملی، بالاتر تیب معادل ولایت
و ولسوالیها می باشد.

ماده يك صد و سی و یکم:

امور مربوط به اداره مرکزی
و محلی و مصونیت و ثبات
وظیفوی و سایر مسایل مربوط
به کارکنان طبق قانون تنظیم
میگردد.

فصل دوازدهم

سیاست خارجی

ماده يك صد و سی و دوم:

سیاست خارجی جمهوری
افغانستان بر مبنای تاهمین

بنیه والی او پر مختیا په باب
سلا ورکوی.

دولایت دشورا اودو لسوالی
دشورا غړیو ته مناسب حق
الحضور ورکول کیږی.

یوسلو دیر شمه ماده:

د ښارونو او ناحیو د چارو
داداری په مقصد د ښاروالیو او
ناهیو مجلسونه د قانون سره
سم جوړ کیږی.

د ښاروالیو او ناحیو د مجلسونو
غړیو ته مناسب حق الحضور
ورکول کیږی.

د کابل ښار او د هغه ناحیې
لویې جرگې او ملی شورا ته
د استازو د انتخاب په ارتباط
تر تیب سره دولایت او ولسوالیو
معادل دی.

یوسلو یو دیر شمه ماده:

په مرکزی او سیمه ییزې
اداری پوری مربوطې چارې،
د کار کوونکو د دندو ثبات او
مصونیت او ور پوری نوزی
مربوطې مسألې د قانون له مخې
تنظیمیږی.

دولسم فصل

بهرنی سیاست

یوسلو دوه دیر شمه ماده:

د افغانستان د جمهوریت
بهرنی سیاست د ملی گټو

زېږېدلی خبر

د تامین ، د خپلواکۍ ، ملی
حاکمیت او زمکنی بشپړتیا د
ټینګښت ، د نړیوالی سو لی
او امنیت او دسوله ییز ګډه
ژوند د ساتلو ، د حقوقو
د برابری او د بین المللی
همکاری دهر اړخیزی پرمختیا
پر بنسټ ولاړ دی.

ماده يك صمدو سى وسموم:

جمهوری افغانستان منشور
سازمان ملل متحد ، اعلامیه
جهانی حقوق بشر و سایر
اصول و موازین قبول شده
حقوق بین الملل را احترام و
رعایت می کند .

ماده يك صمدو سى وچهارم:

جمهوری افغانستان
سیاست عدم انسلانک را به
حیث اصل مهم سیاست خارجی
دولت تعقیب کرده و به مثابه
یکی از بنیان گذاران جنبش
عدم انسلانک در جهت نیل
به اهداف آن تلاش می کند .

ماده يك صمدو سى و پنجم:

جمهوری افغانستان خوا -
هان برقراری و تحکیم مناسب -
ت دوستانه با همه کشور ها
بخصوص کشور های همجوار

د تامین ، د خپلواکۍ ، ملی
حاکمیت او زمکنی بشپړتیا د
ټینګښت ، د نړیوالی سو لی
او امنیت او دسوله ییز ګډه
ژوند د ساتلو ، د حقوقو
د برابری او د بین المللی
همکاری دهر اړخیزی پرمختیا
پر بنسټ ولاړ دی.

یوسلودری دیرشمه ماده :

د افغانستان جمهوریت
د ملګرو ملتونو د سازمان
د منشور ، د بشر د حقوقو
د نړیوالی اعلامیې او د بین -
الملل حقوقو د نورو منل شویو
اصولو او موازینو درناوی او
رعایت کوی .

یوسلوخلور دیرشمه ماده :

د افغانستان جمهوریت
د ناپییلتوب سیاست د دولت
د بهرنی سیاست د مهم اصل
په توګه تعقیبوی او د
ناپیلتوب د غورځنګ د یوه
بنسټ ایښودونکی په توګه
د هغه هدفونو ته د رسیدلو
په لاره کې هلی ځلی کوی .

یوسلوپنځه دیرشمه ماده :

د افغانستان جمهوریت
د ټولو هیوادونو ، په تیره
بیا د ګاونډیو او اسلامي
هیوادونو سره د هغو سیاسي ،
ټولنیزو او اقتصادي نظام

رسمي جرگه

واسلامی بدون نظر داشت
نظام سیاسی، اجتماعی و
اقتصادی آنها، مبتنی بر
اصول تساوی حقوق، احترام
متقابل به استقلال، حاکمیت
ملی، تمامیت ارضی، عدم
مداخله در امور داخلی یکدیگر،
یگر، عدم توسل به زور،
تهدید و یا قوه، تقبیح همه
اشکال مداخله و تجاوز،
اجرای صادقانه تعهدات
بین المللی مطابق اصول و موافقت
ازین قبول شده حقوق
بین الملل می باشد.

ماده يك صدم و سیم و ششم:
جمهوری افغانستان از مبارزه
مردمان و ملل به خاطر صلح
استقلال ملی، دموکراسی، ترقی
اجتماعی و حق ملل در تعیین سر
نویشت ساز، پشتیبانی نموده
بر ضد استعمار، استعمار نو،
صهیونیسم، راسیسم، اپارتاید
و فاشیسم مبارزه میکند.

ماده يك صدم و سیم و هفتم:
جمهوری افغانستان از
مبارزه بخاطر خلع سلاح

به پام ملی له نیولو پرتبه،
د حقوقو د برابری، خپلواکی،
ملی حاکمیت او ز مکنه-ی
بشپړتیا ته د متقابل درناوی،
دیوبل په کورنیو چارو کې
د لاس نه و هلو، زور، گواښ
او یا قوی ته د لاس
نه اچولو، د لاس و هڅی او
تیمړی د ټولو ډولونو د غندلو
او د بین الملل حقوقو د منل
شویو اصولو او موازینو سره
سم د بین المللی ژمنو درنښتیا
ترسره کولو د اصولو پر بنسټ
د دوستانه اړیکو درامینځ ته
کولو او ټینګښت غوښتونکی
دی.

یوسلو شپږ دیرشمه ماده:

د افغانستان جمهوریت
د سولې، ملی خپلواکۍ،
دموکراسۍ، ټولنیزې ترقۍ
او دېر خلیک په ټاکلو کې د
ملتونو د حق په خاطر د خلکو
او ملتونو د مبارزې ملاتړ کوی،
د استعمار، نوی استعمار،
صهیونیسم، راسیسم، اپارتاید
او فاشیسم پر ضد مبارزه
کوی.

یوسلو اووه دیرشمه ماده:

د افغانستان جمهوریت
د پوره بی وسلې کولو، په

رسمی جګړه

عام وټام ، قطع مسابقات
تسلیحاتی در زمین و فضا ،
عدم گسترش و امحای سلاح
هسته یی و کیمیاوی و سایر
انواع سلاح کشتار جمعی ،
از بین بردن پایگاه های نظامی
خارجی ، رفع تشنجات
بین المللی واستقرار نظم
نوین و عادلانه اقتصادی و اطلاع
عاتی بین المللی پشتیبانی می
کند.

ماده يك صلو سی و هشتم:
در جمهوری افغانستان
تبلیغ جنگ ممنوع است .

فصل سیزدهم
احکام متفرقه

ماده يك صلو سی و نهم:
قانون اساسی جمهوری
افغانستان دارای عالی ترین
اعتبار حقوقی بوده ، قوانین
وسایر اسناد تقنینی مطابق
به آن وضع میگردد.

ماده يك صلو چهارم :
دولت و تمام ارگانهای آن
بر اساس قانون اساسی و قوانین
جمهوری افغانستان فعالیت
کرده نظم حقوقی ،
منافع جامعه ، حقوق و منافع
قانونی اتباع را تامین می
کند.

زمکه او فضا کی د وسله ییزو
سیالیو د بندولو ، دهسته یی ،
کیمیاوی او دډله ییزی وژنی
دوسلی دنورو ډولونو د نه
پراختیا اوله منځه وړلو ،
د بهرنیو پوځی اډوله منځه وړلو ،
د بین المللی کرکیچونو دلیری
کولو او د بین المللی اقتصادی
او اطلاعاتی نوی او عادلانه
نظم د ټینکولو په خاطر د
مبارزی ملاتړ کوی .

یوسلو اته دیرشمه ماده :
د افغانستان په جمهوریت
کی د جګړی تبلیغ منعه دی .

دیرلسم فصل
متفرقه حکمرنه

یوسلو نهه دیرشمه ماده :
د افغانستان د جمهوریت
اساسی قانون تر ټولو لوړ
حقوقی اعتبار لری ، قوانین
او نور تقنینی اسناد له هغه
سره سم وضعه کیږی.

یوسلو څلویښتمه ماده :
دولت اودهغه ټول ارګانونه
د افغانستان د جمهوریت
د اساسی قانون او قوانینو
پر اساس فعالیت کوی ، حقوقی
نظم ، د ټولنی ګټی او د اتباعو
قانونی حقوق او کټیسی
تامینوی.

زېږونځای

دولتي، کورپراتيفي، مختلطې او خصوصي موسسې، سياسي کوندونه، ټولنيز-سازمانونه، د چارو مسوولين او اتباع د افغانستان د جمهوريت د اساسي قانون او قوانينو په رعايت مکلف دي.

ماده يك صدوچهل ویکم :

تعدیل قانون اساسی مستقیماً توسط لویه جرگه صورت می گیرد.

همچنان اتخاذ تصمیم در مورد تعدیل قانون اساسی به پیشنهاد رئیس جمهور یا پیشنهاد يك ثلث و تایید دو ثلث اعضای شورای ملی نیز صورت می گیرد.

درین حالت رئیس جمهور لویه جرگه را دایر میکند در صورتیکه لویه جرگه پیشنهاد تعدیل را وارد بداند قانون اساسی را تعدیل و در غیر آن پیشنهاد تعدیل رازد می کند.

در حالت اضطرار تعدیل

قانون اساسی جواز ندارد

ماده يك صدو چهل و دوم:

برای رئیس جمهور، معاونان و نایب رئیس

دولتي، کورپراتيفي، مختلطې او خصوصي موسسې، سياسي کوندونه، ټولنيز-سازمانونه، د چارو مسوولين او اتباع د افغانستان د جمهوريت د اساسي قانون او قوانينو په رعايت مکلف دي.

یوسلو يوڅلوینځمه ماده :

د اساسي قانون تعدیل په مستقیمه توگه د لویې جرگې په واسطه کیږي.

همدغه شان د اساسي قانون د تعدیل په باب تصمیم د جمهور رئیس په پیشنهاد او یادملی شورا د غړيو د یوه ثلث په پیشنهاد او د دوو ثلثو په تایید هم نیول کیږي. په دې حالت کې جمهور رئیس لویه جرگه جوړوي. که چیرې لویه جرگه د تعدیل پیشنهاد په ځای وېولی، اساسي قانون تعدیلوی او که نه، د تعدیل پیشنهاد ردوي. د اضطرار په حالت کې د اساسي قانون تعدیل جواز نه لري.

یوسلو دوه څلوینځمه ماده:

د جمهور رئیس، د جمهور رئیس د مرستیالانو، د ملي شورا د غړيو، صدراعظم د صدراعظم د مرستیالانو،

رسمی جگړه

جمهور، اعضای شورای ملی
صدر اعظم، معاونان صدراعظم
اعضای حکومت، قاضی القضاة
معاونان و اعضای ستره محکمه
رئیس، معاون و منشی شورای
قانون اساسی، لوی خازنوال و
معاونان لوی خازنوال طبق
قانون معاش تعیین میشود.

ماده يك صندو چهل و سوم:
هرگاه به علت جنگ، خطر
جنگ، بحران و یا حالات مماثلی
که حفظ استقلال، حاکمیت ملی
و تمامیت ارضی، یا امنیت داد-
خلی از مجاری که توسط قانون
اساسی تعیین شده نا ممکن
گردد، رئیس جمهور میتواند،
در مشوره با رو ساي مجلسین
شورای ملی صدراعظم قاضی-
القضاة و رئیس شورای قان-
ون اساسی، حالت اضطرار را
اعلام کند.

هرگاه حالت اضطرار از
سه ماه بیشتر دوام نماید. برای
تمدید آن موافقه لویه جرگه
شرط است.

ماده يك صندو چهل و چهارم:
در مدت حالت اضطرار
رئیس جمهور دارای صلاحیت
های ذیل میباشد:

د حکومت د غړيو، قاضي -
القضاة لاستري محکمه دم-
ستیالانو او غړيو، داسا سي
قانون دشورا رئیس مرستیال
او منشی لوی خازنوال او د لوی
خازنوال د مرستیالانو د پاره
د قانون سره سم معاش ټاکل
کیری.

یو سلو دری څلویښتمه ماده:
که چیری د جگړې، د جگړې
د خطر، بحران او یا ورته
حالاتو په علت له هغولارو څخه
چی داساسی قانون به واسطه
ټاکل شویدی، د خپلواکۍ، ملی
حاکمیت او زمکنی بشپړتیا او یا
د کورنی امنیت ساتل نا ممکن
شی، جمهور رئیس کولای شی
چی د ملی شورا د دواړو مجلسو-
نودرئیسانو صدراعظم، قاضی-
القضاة او داساسی قانون د
شورا درئیس په سلا د اضطرار
حالت اعلان کړی.

که چیری د اضطرار حالت
له دریو میاشتو څخه زیات دوام
و کړی دهغه د اوږدو لوی د پاره د
لویې جرگې موافقه شرط ده.

یو سلو څلور څلویښتمه ماده:
د اضطرار د حالت په موده
کی جمهور رئیس دغه واکونه
لری:

زېږېدلی

۱- تمديد دوره صلاحيت

شورای ملی

۲- تفویض بر خسی از

صلاحیت های شورای ملی به

شورای وزیران .

۳- اعطای برخی از صلا -

حیت های محاکم به محاکم

اختصاصی و محاکم قوای

مسلح .

۴- تعلیق و یا تحدید اعتبار

مواد (۳۰-۴۴-۴۵-۴۶-۴۹

۵۰- فقره اخیر ماده ۵۱ ماده

۵۳ و ۶۰) قانون اساسی .

۵- تعميل ساير صلا حيت ها

طبق قانون .

ماده يك صد و چهل و پنجم:

در صورتیکه معا هدا ت یا

میشاقهای بین المللی که

جمهوری افغانستان آنرا عقد

یابه آن الحاق نموده مغا یر

احکام قوانین جمهوري

افغانستان باشد به معاهده بین-

المللی ومیشاق رجحان داده

میشود .

ماده يك صد و چهل و ششم:

بررسی اتهامات وارده بر رئیس

جمهور، معا و نان رئیس جمهور

اعضای هیئتهای اداری مجلسین

۱- دملی شورا د واك د

دوری اوږدول .

۲- دوزیرانو شورا ته د ملی

شورادځینو واکونو ورسپارل .

۳- اختصاصی محکمو او

وسله وال پوځ محکمو ته د

محکمو د ځینو واکونو ورکول .

۴- د اساسی قانون

د (۳۰-۴۴-۴۵-۴۶-۴۹-۵۰

مادو، د ۵۱ مادی د وروستنی

فقري، د ۵۳ او ۶۰ مادو) د

اعتبار تعلیق او یا تحدید .

۵- دقانون سره سم

دنورو واکونو عملی کول .

یوسلوپنځه څلویښتمه ماده:

که چیری هغه بین المللی

تړونونه یا میثاقونه چی

د افغانستان جمهوریت هغه

لاسلک کړی او یا ورسره یوځای

شوی وی د افغانستان د

جمهوریت د قوانینو د حکمونو

مغا یر وی نو بین المللی تړون

او میثاق ته رجحان

ورکول کیږی .

یوسلو شپږ څلویښتمه ماده:

په جمهور رئیس، د جمهور رئیس

په مرستیالانو، د ملی شوراد

دواړو مجلسو نو د اداری

هیئتونو په غړیو، صد را عظم

د صدراعظم په مرستیالانو،

رسمي جگړه

شورای ملی، صدر اعظم، معاونان صدر اعظم، اعضای شورای وزیران، قاضی القضاة، معاونان و اعضای ستره محکمه، لوی څارنوال، معاونان لویه څارنوالی و رئیس شورای قانون اساسی و طرز محاکمه آنان طبق قانون خاص تنظیم میگردد.

ماده يك صدو چهل و هفتم:

در جمهوری افغانستان اشخاصی که خود و یا همسرشان از والدین افغان متولد نگردیده باشند، به حیث معاون رئیس جمهور، صدراعظم معاون صدر اعظم وزیر و قاضی القضاة لوی څارنوال، افسر عالی رتبه و یا کارمند دیپلوما تیک تعیین شده نمی توانند.

ماده يك صدو چهل و هشتم:

با انفاذ این قانون اساسی اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان از اعتبار ساقط میگردد.

قوانین و سایر اسناد تقنینی که قبل از تاریخ انفاذ این قانون اساسی صادر گردیده بشرطی نافذ شمرده

د وزیرانو د شورا په غړیو، لوی څارنوال، دلوپي څارنوالی په مرستیالانو او د اساسی قانون د شورا په رئیس باندی د لگول شو یو تورو نو څپړل او دهغو یو دمحاكمی طرز د ځانگړی قانون له مخی تنظیمیری.

یوسلو اووه څلوېښتمه ماده:

د افغانستان په جمهوریت کی هغه اشخاص چی په خپله او یا همسر یی له افغان مور او پلار څخه زیږیدلی نه وی، د جمهور رئیس د مرستیال، صدراعظم، د صدراعظم د مرستیال، وزیر، قاضی القضاة، لوی څارنوال، د دلوپي رتبه افسر او یا دیپلوماتیک کارمند په توگه ټاکل کیدلای نه شی.

یوسلو اته څلوېښتمه ماده:

ددغه اساسی قانون په انفاذ سره د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت اساسی اصول له اعتباره لویږی.

هغه قوانین او نور تقنینی اسناد چی ددغه اساسی قانون د انفاذ له نیټی څخه پخوا صادر شوی دی، په دی شرط نافذ کول کیری چی ددغه

آرشیو جزیلی

اساسی قانون د حکومتو سره
متنا قض نهوی .

یو سلو ته خلویننه ماده:

دغه اساسی قانون د لویې
جرکې د تصویب له نېټې څخه
نافذ اود جمهور رئیس له خوا
توشیح او اعلا مېږي .

په دغه اساسی قانون کې
تعدیل د لویې جرکې د تصویب
له نېټې څخه نافذ اود جمهور
رئیس له خوا توشیح او
اعلا مېږي .

میشود که متنا قض با احکام
این قانون اساسی نباشند .

ماده يك صد و چهل و نهم :

این قانون اساسی از تاریخ

تصویب لوی جرگه نافذوتو -
سط رئیس جمهور توشیح و
اعلام میگردد .

تعدیل درین قانون اساسی
از تاریخ تصویب لوی جرگه
نافذ وتوسط رئیس جمهور
توشیح واعلام میگردد .

اشترک محالہ

داخل کشور ۲۰۰ افغانی
خارج کشور ۵۰ دالر امریکایی
مصلین بارز تصدیق ۱۵۰ افغانی

سہای بک شماره (۵۰) افغانی

REPUBLIC OF AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE
OFFICAL
GAZETTE

Editor: Shahjahan Bigzad

Assitant Editor: Nuralam

Issue: No. 728

Date: November 6, 1990

دولتي مطبعه

د چاپ شمير (۳۰۰) ټو که

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library